Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5429 4/17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 27 ՌԱՄԱԶԱՆ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5429

درعليه غلطه‌ده ﴿آره‌وه‌لك﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ճաբոնի Խորհրդարանին լուծումը կամ նիստերուն անպայման դադարումը շատ նշանակալից երեւոյթ մըն է Ծայրագոյն Արեւելքի կացութեան արդի հանգամանքներուն մէջ։ Ատիկա կը ցուցնէ թէ ճաբոնական ազգի ամբողջութիւնը որ իր ներկայացուցիչներուն բերնով յայտնեց աշխարհի թէ միտք չունի գոհ ըլլալու ռուս դիւանագիտութեան նրբամիտ հնարքներէն՝ եւ յանդիմանեց իր նախարարութիւնը այսքան ատեն խաբուելուն ու ժամանակ կորսնցնելուն համար, մէկ մարդու պէս ոտքի վրայ կեցած՝ պատրաստ է իր իրաւունքները զէն ի ձեռին պաշտպանելու, եթէ Ռուսիա չարունակէ տակաւին խաղցնել զինքը խուսափողական միջոցներով, ձգձգումներով եւ պատ ի պատ պատասխաններով։ Երեսփ. Ժողովին այս կեցուածքը դիտողագրին դէմ Միքատոյի նախարարութեան առջեւ ուրիշ ճամբայ չի կար, բայց թէ կամ հրաժարիլ, որ ատեն աւելի եռանդնաբորբոք անձեր պիտի յաջորդէին իրենց, կամ դադրեցնել Խորհրդարանին նիստերը անպայման կերպով, որպէսզի աւելի ուժգին ցոյցեր չըլլան ու գործերը դանդաղին, մինչ ատ. այժմ Միքատոն եւ իր խորհրդականները այնպէս կը յուսան թէ տակաւին կարելի է որ բանակցութիւններով խնդիրը կարգադրուի եւ վերջին դժպատեհ միջոցին—պատերազմի—չդիմուի։

Բայց ինչ որ որոշակի ու բացայայտ կերպով յայտնի եղաւ Ճաբոնի Խորհրդարանին բացումով եւ փակումովը, այն է թէ անհնար է որ Ճաբոն հանդարտ կենայ ու պատերազմի չձեռնարկէ, եթէ Ռուսիա գոհացում չտայ իրեն։ Անշուշտ այս ազդարարութիւնը զգալի ազդեցութիւն պիտի ընէ Ռուսիոյ դիւանագիտական շրջանակներուն վրայ եւ պատճառ պիտի ըլլայ որ վերջ տան իրենց նպատակաւոր ձգձգումներուն եւ դարձդարձիկ խաղերուն, որոնց այլ եւս Ճաբոնի մէջ խաբուող չմնալուն աղէկ համոզուեցան՝ ի տես ճաբոնական Խորհրդարանի մէջ եղածներուն եւ դահլիճին կրածներուն։ Թերեւս ատոր արդիւնքն է վերջերս ծանուցուած այն իրողութիւնը թէ Ռուսիոյ պատասխանը հասած է Թօքիօ եւ թէ խնդրին խաղաղ լուծման հաւանականութիւնը աւելցած է,

Արդէն այն վայրկեանին՝ որ Ռուսիա համոզում գոյացնէ թէ Ճաբոն չպիտի կլլէ իր խաղերը, այլ պիտի պատերազմի անպատճառ, եթէ գոհացում չգտնէ, աներկբայապէս տեղի կուտայ, զի ինքը ամենեւին չուզեր, այսինքն չհամարձակեր զէնքի դիմելու, համոզուած ըլլալով թէ ոչ Ֆրանսա պիտի օգնէ իրեն, ոչ ալ Գերմանիա։ Արդ՝ աւելի վճռական եւ ազնուաբար միջոց չկար այդ բանն իմանալու, քան Միքատոյի նախարարներուն Երեսփ. Ժողովին մէջ լսած յանդիմանութիւնը իրենց ցայս վայր յապաղելուն եւ արդէն իսկ պատերազմը սկսած չըլլալուն համար Ճաբոնի Խորհրդարանին անդամներուն։ Հետ՝ ազգին գրեթէ ամբողջութիւնն ալ այն հաւատքն ունի որ եթէ այսքան ժամանակ ի զուր չանցընէին ռուս դիւանագէտներուն դիտմամբ ուշացուցած պատասխանին սպասելու համար, այլ կանխած ըլլային պատերազմը, մինչ տակաւին Ռուսիա չէր զօրացուցած իր դիրքը Ծայրագոյն Արեւելքի կողմերը, յաջողութիւնը ապահովուած էր։ Մինչեւ իսկ հիմա ալ եթէ սկսին, դեռ վստահ են որ յաջողութիւնը իրենց կողմը պիտի ըլլայ, քանի որ կը կարծեն թէ Ռուսիա տակաւին չէ ամբողջացուցած իր պատրաստութիւնները, եւ անոնց լրման համար ժամանակ վաստկելու մտքով էր որ իր պատասխանները կ'ուշացնէր, կ'ըսեն եւ կը հաւատան ծագող արեգական երկրին զաւակները։ Հիմա որ այդ պատասխանը եկած է, ինչպէս կը հաւաստեն վերջին հեռագիրները, կնճիռը պարզուելու վրայ է։

⁂ Այլ մինչդեռ հեռաւոր այդ երկիրներուն մէջ խնդիրները լուծման իր կարօտին, ասդին Եւրոպայի կողմը, Աւստրօ-Հունգարիոյ մէջ, ուրիշ կնճիռ մը իրապէս պարզուեցաւ, այն է Հունգարիոյ Խորհրդարանին մէջ յարուցուած լեզուի խնդիրը։ Թիցա կոմսը յաջողեցաւ վերջապէս համոզել մաճառ երեսփոխաններուն անհաշտ տարրերը, նոյն իսկ անոնց պետը, Քօշութ, մէկդի ձգել խափանարար ընթացքը եւ հրաժարիլ հունգարական լեզուն հունգար բանակին տիրող լեզու ընելու ձգտումէն, որուն բոլոր ուժով ընդդիմացաւ պաշտօնական Աւստրիա՝ իր գերագոյն պետովը, այնպէս որ եթէ յամառաբար պնդէին մինչեւ վերջը, հետեւանքը Երկեակ դրութեան քայքայումը պիտի ըլլար, որմէ Հունգարիա առանձնապէս աւելի վնաս պիտի տեսնէր քան օգուտ, ինչպէս բացատրած ենք ուրիշ անգամ։ Ըսել է թէ մաճառ երեսփոխանները տեսնելուն պէս թէ Աւստրիա ի գին ամէն զոհողութեանց՝ կը պնդէ այդ կէտին վրայ եւ տեղի չի տար, իրենք զիջում ըրին, եւ ցոյց տուին այդպէսով քաղաքական ողջմտութեան գեղեցիկ օրինակ մը, զի անխոհեմութիւնը չունեցան գործը ծայրայեղութեան տանելու։

⁂ Իսկ անդին Ամերիկայի կողմը Բանամայի խնդիրը սկսաւ կնճռոտիլ, Քոլոմպիա որոշած կ'երեւի դիւրաւ չընդունիլ կատարուած իրողութիւնը, թէպէտ Մ. Նահանգաց օրինակին հետեւելով գրեթէ բոլոր պետութիւնները, մինչեւ իսկ Զին, փութացին ճանչնալ նորակազմ պետութիւնը, որուն առաջին գործը եղաւ համանուն ջրանցքին խնդիրը կարգադրել՝ հիւսիսային մեծ հանրապետութեան փափագին համաձայն։ Բայց եթէ Քոլոմպիա յաջողի նուաճել Բանաման, դարձեալ նոյն պետութիւնները շատ կը մոռնան թէ այդ Նահանգը երբեմն անկախ հռչակեց ինքզինքը։ Միայն սա կայ որ բնաւ հաւանական չէ թէ Քոլոմպիա կարողանայ այդ բանը յաջողցնել, քանի որ Մ. Նահանգները կան, որոնք յայտնի պաշտպան են Բանամայի նոր տէրութեան։ Իսկ մտածել թէ Պոկոթայի կառավարութիւնը անոնցմէ չի վախնար, կամ կը յուսայ յաղթել անոնց, ամէն խելքի եւ դատողութեան դէմ է։ Առ առաւելն իր ըրածը սա պիտի ըլլայ,—եթէ իրօք անխոհեմութիւն ունենայ պատերազմի ձեռնարկելու,—որ իր արժանապատուութիւնը փրկած կ'ըլլայ, ցուցնելով աշխարհի թէ առանց զէնքի դիմելու եւ մեծագոյն ուժէ առջեւ գործնականապէս տկարանալու չէր որ վատաբար հանդուրժեց իր մէկ նահանգին իրմէ անջատումը։ Իսկ թէ իրականութեան մէջ ինչ օգուտ ունի այդ բանը ցուցնել, քոլոմպիական այն խելքը գիտէ, որ չկրցաւ կանխատեսել թէ ջրանցքին բացմանը արգելք ըլլալը այս փորձանքը պիտի բերէր իր գլխուն։

Իսկ այն զրոյցները կամ լուրերը թէ Հարաւային Ամերիկայի քանի մը տէրութիւնները, օրինակի համար Էքուատոր, Չիլի, Արժանթին եւն. պիտի դաշնակցին Քոլոմպիոյ հետ՝ պարզ ցնորաբանութիւններ են՝ կարգ մը անմէջ ուղեղներէ ծնունդ առած։ Չի անոնցմէ ո՛չ մէկը այնպէս անհեռատես է որ գործէ այն սխալը կամ անխոհեմութիւնը, ինչ որ ունեցաւ Օրանժի երբեմնի ազատ պետութիւնը, առանց հարկի իր ճակատագիրը կապելով Թրանսվալի, եւ անոր հետ կործանելով։ Իրաւ Անգլիոյ աւելի սուղի նստաւ երկուքին միանգամայն խօսք հասկցնել եւ ընկճել, բայց իրենց ինչ օգուտ բերին Անգլիոյ ըրած թանկագին զոհողութիւնները։ Սակայն յուսալի չէ որ քաղաքական իմաստութենէ այդքան զուրկ ըլլայ Քոլոմպիա, որ թէ ինքզինքը դրած չէ երեք տարի տեւող ներքին խլրտումներէն եւ թէ Վենեզուելա իր կողին վրայ միշտ թշնամի ունի՝ իրեն վրայ յարձակելու պատրաստ ու ակնդէտ։ Ինչ աւելի բարեպատեհ առիթ քան երբ Քոլոմպիա Մ. Նահանգաց հսկայ հանրապետութեանը հետ պատերազմի բռնուի։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Սրուճի գաւառակը.—Համաճարակին շուրջ.—Տնտեսական վիճակ.—Քարիւղի գինը։

ՈՒՐՖԱ, 22 Նոյեմ.

Տեղւոյս կառավարիչը Րիֆաթ պէյ վերջերս երկու անգամ ուղեւորեցաւ Սրուճի գաւառակը ու բաւական օրեր հոն անցուց, մղում տալով հաշտական խնդիրներու, որոնք իր ներկայութեամբ արդիւնաւոր հետեւութիւններ ունեցան։

Սրուճ՝ հնագոյն պատմական գաւառակ մըն է՝ քաղաքէս 10 ժամ հեռու, 360ի չափ արդիւնաշատ գիւղեր կան, հիմակու բնակիչները քուրդ են մեծ մասամբ, քիչ մըն ալ ցրուած Հայեր կը գտնուին տեղ տեղ։

Գոյմագամը կը նստի կարեւորագոյն գիւղին՝ Եակի-Սրուճի կամ Օրտաուի մէջ։

Սրուճ նշանաւոր է իր հնութիւններով, ուրկէ մաս մը՝ քանի մը տարի առաջ փոխադրուեցաւ Կ. Պոլիս՝ Հնութեանց Կայս. Թանգարանը։ Սրուճի մէկ գիւղին մէջ, զոր Քուրդերը Ջիարէթ կը կոչեն, կը գտնուի եկեղեցական կարեւոր դէմքի մը Ցակոբ Սրճեցիի գերեզմանը։

⁂

Բաւական ատենէ ի վեր Սուրիոյ մէջ գոյութիւն ունեցող քոլերային՝ ամիսներ առաջ Հալէպի մօտերը արշաւելը արդէն ծանօթ է։ Այն ատեն տեղական իշխանութիւնները ախտին ճարակումին դէմ ամէն նախազգուշական միջոցներ փութացին ի գործ դնել։ Բայց անժխտելի ճշմարտութիւն մըն է թէ պաշտօնական հոգածութիւնները՝ առողջապահական խնդիրներու մէջ՝ շատ անգամ կրնան ապարդիւն մնալ, երբ հասարակութիւնը ինքնին կարող չէ ըմբռնել անոնց կարեւորութիւնը՝ ու իր մասին ալ չօգներ զանոնք արդիւնաւորելու։ Ասոր որոշ ապացոյցը տեսնուեցաւ հետեւեալ պարագային մէջ։

Ցուլիսի վերջերն էր կարծենք երբ կայս. կառավարութիւնը հրահանգ տուաւ Միջերկրականի եզերքէն մինչեւ Եփրատ ափունքը՝ Պիրէճիք գաւառակին մօտ զինուորական շղթայ մը հաստատել Սուրիոյ ժամանումներուն դէմ։ Այս որոշումը դեռ լիովին չգործադրուած՝ ճիշդ այդ միջոցներուն լսուեցաւ թէ քոլերայի դէպքեր պատահած են Պիրէճիքի մէջ, որ առաջ եկած էր, ինչպէս կը պատմեն հետեւեալ իրողութենէն։ Մուսուլցի ուղտապաններ՝ Համայի կողմերէն գալով՝ կ'անցնին Պիրէճիքէն ու առողջապահական գործերու վրայ գաղափար չունենալով անգիտակցաբար Քէրիզ ըսուած ջուրին մէջ կը լուան իրենց ուղեկիցներէ մէկին դիակը, որ քոլերայէ մեռած էր։ Կը հաւաստեն թէ ասկէ առաջ եկած է Պիրէճիքի վարակումը, քանի որ բնակիչներու մեծ մասը նոյն Քէրիզ ըսուած ջուրէն կը խմէ։ Այս իրողութեան վրայ՝ Պիրէճիքի շուրջը քարանթինայի շղթային հաստատուելէն առաջ՝ այս կողմ անցնող ուրիշ ուղտապաններ՝ ախտը փոխադրեցին քաղաքիս կողմերը, ուր Օգոստոսի սկիզբները հիւանդութեան առաջին դէպքը պատահեցաւ դուրսը՝ Ցարլը-Փաշա ըսուած ճամբուն վրայ՝ դարձեալ ուղտապանի մը մահուամբ։ Կառավարութիւնը զգուշական հոգածութիւնները մինչ չըլլացաւ։ Հիւանդութիւնը հին առնին համաճարակներուն հետ բաղդատելով շատ թոյլ կերպով գործեց, ու փառք Աստուծոյ ամիսէ մը աւելի է որ բոլորովին անհետացած է քաղաքէս։ Քոլերայի գոյութեան միջին ժամանակները՝ քաղաքիս արեւելեան կողմը՝ Պէյ-Գափու ըսուած թաղին մէջ էր որ ամենէն աւելի քոլերայէ դէպքեր պատահեցան։

Թաղային նոյն շրջանակներուն մէջ գտնուող լատինական հաստատութիւններէն եւս գաբուչին քահանայ մը ու մայրապետ մը վարակուեցան, որոնց վերջինը մեռաւ։

Գոհունակութեամբ կը տեսնենք թէ տեղւոյս ազգ. ամերիկեան ու գերմանական որբանոցներու մէջ չարաչուք ախտը մուտ չգործեց. սա միակ բացառութեամբ որ Գերմանականին մէջ մէկ աղջիկ հի՛ւանդացաւ, ու ապաքինեցաւ։

⁂

Գաւառիս տնտեսական կացութիւնը քանի մը տարիէ ի վեր շատ աննպաստ վիճակի մէջ էր, գլխաւորապէս հունձքերու անչափօր արդիւնքին պատճառաւ։ Թէեւ անցած տարի երկրագործներու աշխատութիւնները բաւական յաջողութեամբ վարձատրուեցան, բայց քանի մը տարուան խրամատը մէկ արդիւնքով չէր կրնար գոցուիլ, ուստի անցած տարի ո՛չ գիւղացի տարրը կշտացաւ պէտք եղածին պէս, ոչ ալ կրցաւ քաղաքի գործառնութիւններուն օգնութիւն տալ՝ ըստ սովորութեան։

Այս տարի սակայն զգալի տարբերութիւն մը կը նշմարուի հոն վրայ։ Հունձքի առատ արդիւնքը — չմոռնալով մարախին աւերումները գիւղական քանի մը շրջանակներու մէջ, — բաւական բարեփոխեց գիւղացի տարրին խեղճութեան հասած վիճակը, ու այս աշունքին առեւտրական մեծ օգնութիւն կը բերէ շուկայի մէջ։

Աշնանամուտէն ի վեր՝ քանի մը անգամ բարերար անձրեւներ իջան, որոնք իբրեւ նախաշաւիղը ապագայ առատ հունձքի՝ աստիճան մը եւս օգնեցին առեւտրական գործերը՝ գիւղացիներու մասին վստահութիւն ներշնչելով քաղաքացի կամ փոխատու տարրին։

⁂

Ինչպէս շատ տեղեր՝ հոս ալ սովորականէն աւելի բարձրացաւ քարիւղի գինը, այնպէս որ՝ քանի մը օր՝ սնտուկը 65 ղրուշով առուծախի առարկայ եղաւ։ Եթէ հիմա նոյնը չէ՝ մեծ տարբերութիւն մըն ալ չունի, քանի որ սնտուկը 62 ղրուշով կը փնտռուի։ Ընդհանրապէս սա կարծիքը կը տիրէ թէ հասարակութիւնը այս ձմեռ սուղ գնով պիտի կրնայ ձեռք բերել այդ վառելանիւթը, երբ եղանակը խստանալու մօտ է արդէն, որով փոխադրութեան գործը կը դժուարանայ։ Քաղաքիս հրապարակին վրայ քարիւղի գինը բարձրացնելուն զօրեղապէս կ'ազդէ նաեւ այն շարունակական խնդրանքը՝ որ կուգայ Տիարպէքիրէն, որովհետեւ Իսքէնտէրունի ծովեզերքէն դէպի նոյն նահանգը քարիւղի փոխանցութեան կարեւոր կեդրոնը կը նկատուի Եդեսիա։

Գ. Կ. Ո.

ԿՈՅՐ ՄԱՅՐԸ

(ԱԳՐՈՒԱԾ ԿՆԱՆՔԷ)

Կոյր աղջկան դողդոջուն քայլերուն տակ ձիւնը կը կճի։ Կը քալէ ան կրթընած ցուպին՝ որ նեցուկի դեր չէր կատարեր այն օրը։ Իր գնացքը՝ անգիտակից՝ իր կեանքին պէս՝ որուն ձմեռները միայն ապրած է ան։ Ճերմակ պատանքը կը սաւառնայ հետզհետէ հողին վրայ ու կոյր աղջկան ոտքերը կը դողդողին։ Հոն՝ բուխերիկի մը մուխը կը բարձրանայ, ու հետզհետէ ոլորապտոյտ օղակներով կը ցնդի, կ'անհետանայ։ Ջիները՝ իրենց խոլ վայրէջքին մէջ՝ զիրար կը հրմշտկեն, ծածկելու համար թշուառին գլուխը։ Անոր շրթները բառեր մը կը մրմնջեն. մրմո՞ւնջ թէ աղօթք, ո՞վ գիտէ։

Ո՞վ կրնայ թափանցել թշուառին սիրտի ծալքերու խորութիւններուն, ո՞վ կրնայ հասկնալ անոր հոգիի ալքերուն ցաւոտ գաղտնիքները։ Աղօթք մըն է թերեւս՝ զոր կը մրմնջէ Անհունին։

Սառ է չոր դին, կը սառին արցունքները, կը սառին իր ցաւերը՝ որոնք կապարի ծանրութեամբ կը ճնշեն իր սիրտը։

Ջիւնին մէջէն կը քալէ միշտ կոյր աղջիկը տարաբաղդ։

Հսկայ դրան մը առջեւ կանգ կ'առնէ վերջապէս. ձեռքերը ասդին անդին կը տանի ու պատահական հարուածով մը ճռշում մը կը դողդղայ տանը ներքանցքներուն մէջ։

Դուռը կը բացուի անսովոր հիւրին առջեւ, որ առաջ կ'անցնի այս անգամ, խրախուսուած դրան անմիջական բացումէն՝ զոր սփոփարար ազնուականութեան մը հաւասար կը նկատէ։

Ցուրտ շող մը կը կաթկթի իր սառած սիրտէն ներս ու կը ժպտի կոյր աղջիկը։

Իր աչքերուն խաւարին մէջ կը տեսնէ հորիզոնը լուսաւոր՝ ուրկէ վառ ճառագայթներ կը փրթին ու կը տաքցնեն իր կեանքը,—չուառի երազ—ու կը զգայ ան մերձեցումը բարերար ձեռքի մը՝ որ օգնութիւն կը փութացնէ իրեն։

—Ողորմութի՛ւն մը, կոյր մուրացիկին։

—Մտէ՛ք, կ'ըսէ, առնական ձայն մը, մտէ՛ք, խեղճ աղջիկ. հոս հանգիստ պիտի ըլլաք։

Ու հուժկու ձեռք մը վեր կը հանէ զինքը սանդուխներէն, կը քաշկռտէ իր մարմինը հալումաշ։

Սենեակին տաքուկ ազդեցութիւնը կ'ուշաբերէ զանի ու այս անգամ բառեր կը թափթփին բերնէն, հասկնալի բառեր, աղօթքներ անշուշտ՝ զինքը հիւրընկալող բարի հրեշտակին համար։

Լուռ է սենեակը. կարկուտն է միայն որ կը ծեծէ ապակիները, ու վառարանը՝ իր միօրինակ ճարճատիւնով կու գայ դաշնաւորել այն մտածումները՝ որոնք կը ծեծեն իր ցուրտ գլուխը։

Ուժգին քայլափոխներու տակ՝ տախտակամածին ցնցումը կը խզէ կոյր աղջկան խոկումները։ Նոյն առնական ձեռքը՝ հիմա անգութ՝ կը բռնէ զինքը, կը սողոսկէ իր լանջքին մէջ՝ օձի մը գալարումով, կը սոսկայ աղջիկը ու բուռն թափով մը կը ցատկէ անդին, կ'իյնայ վառարանին մօտ, կը ծածկէ իր դէմքը՝ ողբափոտ հպումին դէմ կրակ շրթներու, կը ծածկէ իր մազերն ու մարմինը, ճիչ մը կ'արձակէ՝ որ կը մարի լռութեան մէջ։ Բայց կը պարտուի խեղճ կոյրը ու բիրտ ուժն է որ կը յաղթանակէ։

⁂

Նորածին մը՝ քուրջերու մէջ փաթթուած՝ գրկեր է հիմա կոյր աղջիկը, մայր եղած արդէն։

Ի՛ր դողդոջուն քայլերուն տակ կը կճի ձիւնը։ Իր գնացքը անգիտակից՝ իր կեանքին պէս՝ որուն ձմեռներն ապրած է ան։

Ջիւնին հատիկները, իրենց խոլ վայրէջքին մէջ, զիրար կը հրմշտկեն երկու գլուխներ ծածկելու մրցումով մը։

Հսկայ դրան մը առջեւ կանգ կ'առնէ ան. դուռը կը բացուի։

—Ողորմութի՛ւն, կը ճուայ կոյր մայրը։

Պատուհանը կը բացուի, առնական ձայն մը «ա՛ռ» կը պոռայ վերէն։

Հարուած մը կ'իջնէ թշուառին ցամքած կուրծքին։

Կը ծռի կոյր մայրը (*) ու պատահաբար ձեռք կ'անցնէ չոր հացի կտոր մը։

Ու աղօթք մը շրթունքին վրայ, կը մեկնի ան, իր մոլած մարմինը քաշկռտելով փողոցէ փողոց, դուռնէ դուռ։

Սամսոն Ա. ՀՈՎՍԱՓԵԱՆ

ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՄՈՒԿԵՐԸ

Մուկերը սովորաբար չորաճճի ածականը կը վայելեն. Մուկերուն տեսակները բազմաթիւ են, սակայն հոս պիտի յիշեմ միայն վեց գլխաւորները։

Հասարակ մուկը.—Թուխ գոյնով 14էն մինչեւ 20 սանթիմ երկայնութիւն կրնայ ունենալ իր մարմինը, իսկ պոչը 15-16 սանթիմ։ Ականջները կարճ են, աշխարհիս չորս կողմը կը բնակի. սովորաբար կը բնակի տուներու ստորնայարկը, ինչպէս նաեւ պալատներուն մէջ։ Ամէն բան կ'ուտէ ու կը կրծէ։

Խոշոր մուկը.—Սեւ գոյնով, 24-29 սանթիմ երկայն է։ Շատ անգամ լսուած իրողութիւն մըն է, գիւղերուն մէջ մանաւանդ, այս գազան մուկին յարձակումը օրօրոցներու վրայ։ Աւելի չարութեամբ կը գործէ քան որկրամոլութեամբ եւ կը նախընտրէ միսը։

Ընտանի մուկը.—Մարմինը որ ձեւաւոր է, սովորաբար 9-10 սանթիմ երկայնութիւն ունի։ Պոչն ալ գրեթէ նոյնչափ, իսկ ականջները համեմատաբար խոշոր են եւ կանանց հովահարը կը յիշեցնեն քիչ մը։ Ստամոքսը դիւրայագ ըլլալով՝ նուազ չարիք կը հասցնէ մեր մառաններու պարունակութեան։ Կը սիրէ օճառը, ապուխտը։

Անտառային մուկը.—Երկայնութիւնն է 11-13 սանթիմ. կը գտնուի Եւրոպայի ամէն երկիրներու մէջ, անտառներու բնակէն՝ իր ապրուստը հայթայթելուն համար մարդուս վնասակար չէ։ Կը կերակրուի ճճիներով, պզտիկ թռչուններով. պտուղներն ալ չանարգեր։ Պէտք է ըսել որ ձմեռուան ապրուստին համար ալ ուտեստ կ'ամբարէ։

Պզտիկ մուկը.—Ասիկա Ֆրանսէզ սուրիի անուանուած մուկն է, սեւ գոյնով եւ 5-6 սանթիմ երկայնութիւն ունի, 4 սանթիմ է պոչը. կը կշռէ 2-3 դրամ։

Դաշտային մուկը.—Ասոր ճարպալ ածականը կը տանք։ Արդարեւ ունի երեսուն երեսունմէկ սանթիմ երկայնութիւն։ Հիւսիսային Եւրոպայի մէջ շատ կայ։ Կը սնանի գլխաւորաբար հատերով, որոնցմէ կ'ամբարէ իր բոյնին մէջ։ Հողագործութեան պատուհաս կենդանի մըն է, որուն վրայ կատուն չի յանդգնիր յարձակելու։

Մոռցայ ըսել թէ էգ մուկը մէկ ամիս յղի կը մնայ, որմէ յետոյ հինգէն մինչեւ քսանըմէկ հատ ձագեր կրնայ ունենալ։ Բազմածին կենդանի մըն է։

Կենդանիներէն շատերը մարդուս օգտակար են։ Մուկը այդպէս չըլլալով հանդերձ՝ աղէտաբեր ալ է. ոչ թէ միայն մեր պաշարներուն թշնամի, այլ նաեւ մեր կեանքին ալ։ Արդարեւ ստուգուած եւ քանիցս կրկնուած իրողութիւն մըն է ժանտախտի մուկերու միջոցաւ մէկ փոխանցուիլը միւս կողմէ գիտէք որ մուկը տարին վեց եօթը անգամ կը ծնի եւ իւրաքանչիւր անգամին առնուազն 5-8 ձագ կ'ունենայ, որոնք միեւնոյն տարուան մէջ կրնան իրենց պէս բազմաթիւ մուկեր արտադրել։ Զոյգ մը արու եւ

(*) Սամսոնի եկեղեցիին բակին մէջ կոյր կին մը կայ, իր նորածինով։ Նոր եկած է Մարզուանէ։ Այդ դժբաղդը զոհն է Մարզուանցի հայու մը հրէշային տռփին։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (88)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ը.

Մարքիզը երազուն դէմք մը առաւ։ Դիմագիծները լուրջ արտայայտութիւն մը ստացան յանկարծ։ Այդ յետաձգումին մէջ, Լիւսիի կողմէ առաջարկուած, քմահաճոյքէ տարբեր բանի մը նախազգացումը կ'ունենար։ Մարքիզը թեթեւսոլիկ աղջիկ մը չէր նկատեր Լիւսին եւ ոչ ալ դիւրաթեք դպրոցէ նոր ելած աշակերտուհի մը, որ իսկոյն համակերպէր իր ծնողքին կողմէ կարգադրուած ամուսնութեան մը։ Այդ սէգ աղջկան բնաւորութեան թափանցած էր. անիկա կարող էր ամենէն բուռն արարքները եւ ամենէն վեհանձն գործերը կատարելու, բայց անհաշտ՝ ո եւ է տափակ ու միջակ լուծման մը։ Քանի որ Բոլ տը Քրավան ինքզինքը չէր սիրցուցած Լիւսիի, ու այս վերջինը սիրոյ մեծ հոսանքէ մը մղուած չըլլալուն համար՝ չէր ամուսնացած պառոնին հետ, անկարելի էր որ համակերպութիւն ցոյց տար, կոմսուհիին հաճոյ թուելու համար միայն։ Եթէ երբէք սրտի անբացատրելի հակում մը զգար պառոնին նկատմամբ, որ սնամէջ ու հնչուն էր բաժակի մը նման, Լիւսի իր ձեռքը պիտի չնորհէր։ Բայց առանց սիրոյ ամուսնանա՛լ. ատիկա անընդունելի էր։

Հետեւաբար ուրիշ պատճառ մը ըլլալու էր։ Ռազմագիտութիւն մը, խուսափողական միջոց մը պէտք է ըլլար, թէ՛ կնոջ եւ թէ ամուսնին կողմէ հալածանքի չենթարկուելու համար։ Որովհետեւ Լիւսի անհանդուրժելի կացութեան մը մէջ կը գտնուէր, Արմանի ցոյց տուած չափազանց դորովին ու կոմսուհիին խուլ նախանձին միջեւ մնացած ըլլալով։ Մարքիզը ինքզինքին խոստացաւ աւելի խորապէս քննել այդ մութ առումին դերակատարները, անոնց գործելու շարժառիթները եւ այդ սիրային կնճռոտութիւնը լուծելու ջանալ, առանց մէկ կողմը բոլորովին տարաբախտ ընելու եւ միւս կողմն ալ մեծ զոհողութեան մը ենթարկելու։

— Է՛հ ուրեմն, սիրելի բարեկամուհիս, եթէ ամուսնութիւն կայ, հարսներգը կ'երգենք, ըսաւ Վիլնըւագի մարքիզը։ Բայց չափազանց վստահութիւն մի ունենաք։ Վախճանին սպասենք։ Օրինակի համար, երբ Լիւսի ամուսնանայ Բոլի հետ, վստահ եմ թէ անոր վրայ չպիտի նայի Արման. եւ լաւ կը ճանչնամ զայն։

Այդ օրը զուարթութեամբ անցաւ։

Կոմսը տուն դարձաւ ճաշելու համար. Թրէզօրիէ ամուսինները, Ֆիրմէն, տիկին տը Ժէսաք եւ Բոլ պառոնը գացին Թրուվիլի ծովափը, ու հոն լսած պատմութիւններով զուարճացան։ Օր. Անտրիման ժամը եօթին տուննին երեւան եկաւ, յաղթամարմին ու երկչոտ Կրեֆիեի հետ, որուն համար տանջանք մըն էր Ֆօնթընէյներուն տունը ճաշելը։ Մանկամարդ աղջիկը ճերմակ զգեստ հագած էր, ու թէեւ քիչ մը ամչոտ, գեղեցկութեամբ կը փայլփլէր։ Մտքի կատարեալ անկախութեամբ կը խօսէր, որ ներքին վրդովում մը կը յայտնէր։ Որոշած էր Անգլիա մեկնումը ծանուցանել ամենէն վերջը. այդ լուրին առթելիք զանազան տպաւորութիւնները մեծ անձկութիւն կը պատճառէին իրեն։ Վճռած էր անպատճառ յայտնել իր մեկնումը։ Վիլնըւագի մարքիզը, մանկամարդ աղջկան քով նստած, խօսակցութեան բռնուած էր անոր հետ. Լիւսի պատասխանած էր իսկոյն, այն հեգնական քմայքով՝ զոր աւելի սիրուն կը դարձնէր իր տարաշխարհիկ թեթեւ շեշտը։ Ծերուկ դիւանագէտը ամենէն դժուարահաճ բայց բուռն խնդիրներէն մէկուն վրայ խօսք բացած էր, այն է ամուսնի ընտրութեան եւ անոր հետեւանքներու մասին։ Լիւսի թող տուած էր որ մարքիզը ուզածին պէս ընդլայնէ խնդիրը, որով ապացուցանել կ'ուզէր թէ կեանքի ամէն չարաբաստիկ պայմաններուն մէջ իսկ մարդ կրնայ օգտուիլ, արիութեան եւ իմացականութեան շնորհիւ։

—Կատարելապէս իրաւունք ունիք, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը. հայրս առենօք ինծի պատմած է թէ ամուսնութիւնները ինչպէս տեղի կ'ունենան զգաստարան գաղութներուն մէջ։ Երկու սեռէ դատապարտեալներէ կազմուած թափօրներ կը յառաջանան։ Իրարու կը ներկայացնեն զանոնք, եւ գողուհիներ ու մարդասպաններ իրարու հետ կ'ամուսնանան։ Կ'երեւայ թէ հոն աւելի թուով դժբախտ ամոլներ չկան որքան Եւրոպայի մէջ, ուր պարկեշտ մարդիկ իրարու հետ կ'ամուսնանան։ Գէթ այդ զգաստարան գաղութներուն մէջ գիտեն թէ ինչ պիտի ըլլայ իրենց ամուսնական ապագան։ Ցաւագին անակնկալը չեն ունենար յետոյ իմանալու թէ ապիրատի մը կամ չարագործուհիի մը հետ ամուսնացած են։ Վերջապէս, եթէ այրը կամ կինը գոհացում տայ իր կողակցին եւ առաքինական արարք մը ունենայ, յաջող ամուսնութիւն մը կը համարուի։

— Իմ պատճառաբանութիւնս մինչեւ բարատօքս առաջ կը մղէք, յարեց մարքիզը։ Բայց չէ՞ք կարծեր որ զօրաւոր կամքի ու բանականութեան տէր մարդ մը կրնայ անվախ կերպով ամուսնանալ նախընտրած կնոջ մը հետ, եթէ ինքզինքը սիրցնել տայ անոր։

(Շարունակելի)

էջ մուկ մէկ տարուան մէջ 880 ձագերու, թոռներու եւ թոռնիկներու տէր կ'ըլլայ։ Եթէ մուկերը երբեք թշնամի չունենային, աշխարհ իրենցմով պիտի լեցուէր հիմա։ Այսուհանդերձ նորէն անհամար են։ Քօբէնհակի բնակիչներէն երկրագործ մը, Պ. Էմիլ Զիւլլակ, որ միւնիցիբալ դատական խորհրդատու անդամ է, քանի տարիներէ ի վեր փորձերով կը ջանայ մուկերը ոչնչացնելու յատուկ եղանակը։ Այս խնդրոյն նկատմամբ քանիցս իր ըրած բանախօսութիւններուն հետեւանօք՝ 1901ին յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Քօբէնհակի մէջ, մուկերը արմատէն բնաջինջ ընելու համար, եւ այդ նպատակաւ 14,000 ֆր. հաւաքուեցաւ։ Այդ գումարը յատկացուեցաւ յետոյ՝ Քօբէնհակի եւ Ֆրէտէրիգսպէրկի մէջ մուկերը հալածելու։ Որոշեցին մուկ գլուխ 30 փարա տալ ամէն անոնց որ այդ չարաչար ոճրագործութիւնը յանձն կ'առնեն. եւ որպէս զի խարդախութիւն չմտնէ գործին մէջ, մուկերուն պոչերը կտրելով քոնթրոլ մը հաստատեցին։ Դատարկապորտները մասնաւորապէս — որոնք սակայն միլիոնատէր ըլլալու փափաք չունին — անմիջապէս հանճարեղ թակարդներ լարեցին եւ 10 ժամուան մէջ 20-25 հատ մուկ բռնողները օրականին չակեցին։ Կրնանք ըսել նոյն իսկ թէ օրը 40-50 դր. վաստկողներ եղան։ Գ.

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ

Խորհրդարանին ցնցումները. — Նմսացոյցը. — Պ. Ռուվիէ. — Պ. Տումէ. — Զանազան խնդիրներ։

Բաւական տարիներէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովը Տարեգլուխէն առաջ աւարտեց ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Այդ կերպով Ծերակոյտը ժամանակին ստացած է ելմտացոյցը, որով կը կարծուի թէ ալ եւս հարկ պիտի չըլլայ առժամեայ ելմտացոյցերու։ Անիկա բաւական մեծ արդիւնք մըն է ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէի եւ ելմտացոյցի յանձնաժողովին նախագահ Պ. Տումէի համար։ Պ. Ռուվիէ մեծ ազդեցութիւն ունի Երեսփ. ժողովին վրայ։ Բոլոր կուսակցութիւնները կը խոստովանին անոր բարձր ձեռնհասութիւնը ելմտական գործերու մասին։ Վստահութիւն ունին Պ. Ռուվիէի վրայ թէ՝ լաւ կը մատակարարէ հանրային դրամները, եւ թէ անոր առաջարկած ելմտական ծրագիրներն անշուշտ պիտի յաջողին։ Այդ պատճառով էր որ երկրորդական խնդիրներ չյարուցուեցան ելմտացոյցին վիճաբանութեանը առթիւ։ Բարենորոգմանց ծրագիրներու հեղինակներն ալ զգուշացան իրենց ծրագիրները ելմտական նախարարին ծրագիրներէն առաջ անցընելէ։ Անշուշտ պիտի գայ ժամանակ մը, ուր այդ բարենորոգումները վիճաբանութեան պիտի ենթարկուին, բայց այնպէս մը պիտի կատարուին որ տարեկան ելմտացոյցին քուէարկութիւնը չխառնուի, ինչ որ ամէնէն աւելի անհրաժեշտ է։ Նաեւ գնահատած են Պ. Տումէի ճարտարութիւնը եւ կորովամտութիւնը այդ վիճաբանութեանց ելքը փութացնելու համար։ Պէտք է յիշել թէ Պ. Տումէ էր որ ելմտական նախարարի պաշտօնը կը վարէր, երբ վերջին անգամ ելմտացոյցը քուէարկուեցաւ յունուար 1էն առաջ։ Անիկա տեղի կ'ունենար Պ. Լէոն Պուրժուայի ատենապետութեան օրով։ Այդ դաշինքը արմատական էր եւ իր դէմ ունէր Ծերակոյտին ընդդիմութիւնը, ուր չափաւորները մեծամասնութիւն կը կազմէին։ Պ. Տումէ, սակայն, յաջողեցաւ առժամեայ ելմտացոյցի չդիմելու, վասն զի վիճաբանութիւնը շատ շուտ կատարուեցաւ եւ տարկա ալ այն պատճառով որ արմատականները, առանց որեւէ կուսակցական նախարարութեան, շատ փոփոխութիւններ չէին առաջարկած։ Միեւնոյն բանը այս տարի ալ պատահեցաւ, բայց այդ արդիւնքը ձեռք բերելու համար բնականաբար անհրաժեշտ եղաւ որ ելմտացոյցի յանձնաժողովին գլուխը գտնուի այն տեսակ քաղաքական անձնաւորութիւն մը, որուն վրայ վստահութիւն ունենան օրուան կուսակցութիւնները։ Պ. Տումէ իր ասպարէզին մէջ խիստ կարեւոր պաշտօններ վարած է, որոնք նպաստած են անոր մէջ զարգացնելու վճռական ոգին, որ անոր բնութեանը հիմն իսկ է։ Իբրեւ կուսակալ Հնդկաչինու, մեծամեծ ծառայութիւններ մատուցած է իր երկրին։ Ֆրանսա վերադառնալէն ետքը իրմէ կախում ունէր ծերակուտական կամ երեսփոխան ընտրուիլը, սակայն նախամեծար համարեց երեսփոխանութիւնը եւ վերջին ընտրութեանց առթին ընտրուեցաւ ստուար մեծամասնութեամբ։ Իսկոյն առաջին ազդեցութիւն մը ունեցաւ Երեսփ. ժողովին վրայ, առանց ուղղելու դիմադրել Քոմպի նախարարութեան, կրցաւ մինչեւ մէկ աստիճան պահել գաղափարներու անկախութիւն մը, որ սակայն նախարարական քաղաքականութեան արգելք ըլլալու աստիճանին չէր հասներ։ Պ. Տումէն միայն կրնար վարել ելմտացոյցի յանձնաժողովին աշխատութիւնները, որով ունեցած յաջողութիւնը արդարացուց Երեսփ. ժողովին վստահութիւնը իր մասին։ Երեսփ. ժողովը յառաջիկայ նստաշրջանին առաջին ամիսներուն մէջ պիտի չզբաղի ելմտացոյցին վիճաբանութեամբ, որով ժամանակ պիտի ունենայ նկատողութեան առնելու քաղաքական խնդիրներ։ Կրօնական-քաղաքական խնդիրներէ զատ, կան կարեւոր աշխատութիւններ։

ՌՈՒՍԻԱ

Ֆրանսական հաստատութիւն Բեդերսպուրկի մէջ. — Ձմեռը. — Գողութիւն եւ հրդեհ. — Վայրագ ամուսինը։

Ծանուցուեցաւ թէ Բեդերսպուրկի մէջ ֆրանսական տուն մը պիտի հաստատուի՝ տեղւոյն ֆրանսական դեսպանատան հովանաւորութեամբ։ Անոր բացումը կատարուեցաւ կիրակի օրը։ Հաստատման նպատակն է առժամեայ պատսպարան մը ընծայել այն դժբախտ Ֆրանսուհիներուն որոնք Բեդերսպուրկ կը ժամանեն անօթի եւ անպատսպար կը մնան, մինչեւ որ գործ մը գտնեն։ Այդ նոր հաստատութեան մէջ պիտի ընդունուին միայն անոնք որ լաւ բարոյականի տէր են եւ լաւ յանձնարարականներ ունին, որպէս զի ընտանիքները կարենան կատարեալ վստահութեամբ դիմել նոյն հաստատութեան՝ վկայեալ ուսուցչուհի մը կամ դաստիարակուհի մը ունենալու համար։ Ֆրանսական այդ տանը որուն պէտքը երկար ատենէ ի վեր կը զգացուէր, Նօուէժսինսքայա փողոցին մէջ է։

—Սարաթովէն կը հեռագրեն թէ Վոլկա գետը սառած է։ Ջերմաչափը զէրոյէն վար տասներկու աստիճան վար իջած է։

—Մոսկուայի մէջ ձերբակալուած գողերու եւ հրձիգներու նկատմամբ կատարուած քննութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Այդ գողերու խումբին պետերուն մէկը քաղաքական է եւ միւսն ալ տասնապետ մը։ Անլուր յանդգնութեամբ մը գործեցին։ Անոնց վերագրուած բազմաթիւ հրդեհներու մէջ, վախճանի չափ, իր հետեւանքներովը աւելի եղերական եղած է Վ.-Լըգովի տանիքը, ուր ծերունի մը երեք տղաք այրեցան։ Գողերու խումբը գիշեր ատեն մտած էր տան բակը. կառքերուն դուռները երկու կառապաններու որոնց մէկը փոխանորդով լեցուած էր։ Գողերը փորձեցին զայն բռնկեցնել։ Նախ վառած ժամ մը դրին փոխանորդին մօտ եւ յետոյ պահուըտեցան սանդուխի մը տակը։ Հոն ալ պէնզինի երկու սնտուկներ կային։ Հրձիգները երբ տեսան թէ փոխանորդը չէն բռնկած, կատաղեցան. մամը մարած էր։ Խմբին պետին հրամանով փըսիթները տարածուեցան սանդուխին տակ պէնզինի սնտուկներուն վրայ։ Յետոյ անոնց չորս կողմը մամը ծղօտ դրին, վառեցին եւ անմէջ դուրս ելան։ Տասը վայրկեան վերջը պէնզինի սնտուկները բռնկեցան եւ սանդուխը բոցերուն մէջ մնաց։ Տանեցիները, խելայեղ, յուսահատ, ճիչեր կ'արձակէին։ Կին մը տանը երկրորդ յարկէն պատուհանէն փողոց նետուելով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Չարագործները որոնք յարմար վայրկեանին կը սպասէին կողոպտելու համար, խուճապէն փութացին՝ օգնութեան հասնելու պատրուակին տակ։ Քանի մը ձեռք հագուստ, արծաթ ժամացոյց մը եւ 30 րուպլի միայն գողցան։ Խմբին պետը վար դրաւ դրամները եւ մնացածները իր ընկերներուն բաշխեց։ Չարագործներու խումբին բոլոր անդամները ձերբակալուած են։

—Մոսկուայի լրագիրները կը պատմեն սա տարօրինակ դէպքը. — Հարուստ վաճառական մը՝ Նիքօլի Պաքճէլնիքով, Բոսքբոմայի դատարանին կողմէ դատուելով, դատապարտուեցաւ երեք ամսուան բանտարկութեան եւ տասը հազար րուպլի հատուցանելու իր դեռատի կնոջ՝ Վերա Միլամինովի 17 տարեկան։ Այդ դատին պատճառը բաւական եղական է։ Նիքօլի Պաքճէլնիքով, նախանձէ առաջ եկած տարապայման բարկութեան հետեւանքով, խածաւ կնոջ ականջը եւ բերնով զայն մէկ հարուածով պոկեց։ Խեղճ Վերայի ականջը դատարաններուն սեղանին վրայ էր դատավարութեան ատեն։ Հակառակ փաստաբանին խիստ փայլուն պաշտպանողականին, այդ նոր Օթէլլոն դատապարտուեցաւ։

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ռուսեր եւ Թունկուզներ. — ընդհարում մը. — Ռուս ծովակալի մը յայտարարութիւնը. — Չին։

Բորթ-Արթուրէն առնուած հեռագիր մը նշելով՝ ռուսական այն արշաւախումբը որ Լիաոյի հովիտին մէջ ղրկուած էր Թունկուզներուն դէմ, պարտութեան մը մատներ է այս վերջինները։ Չինացիները կ'ըսեն թէ Թունկուզները ունեցեր են երկու հարիւր մեռեալ եւ նոյնքան վիրաւոր։ Այդ մեծ կորուստը առաջ եկած է անոնց մէջ ծագած խուճապէն։ Ռուսական արշաւախումբը նախ բաւական հեռուէն հալածեր է Թունկուզները՝ Լիաօ գետին արեւմտեան կողմը։ Թունկուզներուն մէկ մասն ալ յետոյ նորէն դէպի նոյն գետը ուղղուեր է։ Այդ պատճառով հալածումը նորէն սկսեր է։ Ռուս զինուորները այդ առթիւ մեծ քաջութիւն ցոյց տուեր են։

—Ռուս փոխ-ծովակալ Վէյէլի, որ Ծայրագոյն Արեւելքէն վերադարձաւ, Նովոյէ Վրէմիայի մէջ հրատարակեց յօդուած մը, որով կը պահանջէ Մանչուրիոյ ամբողջ նահանգը ռուսական կայսրութեան մէջ ներմուծել։ Նովոյէ Վրէմիա, սակայն, կը ջատագովէ Մանչուրիոյ հարաւային կողմին ռուսացումը։

—Չայնա Տէյլի Նիւզ կը ծանուցանէ թէ Ասացին Մօնկոլ իշխանը հրաման տուեր է իր զինուորները չորրորդ մէջ դնել եւ ճարտկի սպաներու միջոցաւ եւրոպական կրթութիւն մը տալ անոնց։ Այդ իշխանը կրնայ երեսուն հազար զինուոր պատրաստ ունենալ։

ԱՆԳԼԻԱ

Լորտ Ռոպերթսի հրաժարականը. — Յաջորդը. — Աւստրալիացիները եւ Պ. Չէմպրլէն։

Մորնինկ Փոսթ կ'ըսէ թէ լորտ Ռոպէրթս մտադիր է հրաժարելու Անգլիոյ բանակին ընդհանուր հրամանատարութեան պաշտօնէն՝ ելմտական տարւոյն վերջերը։ Այդ հրաժարման պատճառը այն է թէ Լորտ Ռոպէրթս դժգոհ է ներկայ նախարարութեան գործելուն եղանակէն՝ զինուորական փոփոխութեանց մասին։ Հաւանական է որ Լորտ Ռոպէրթս պիտի չստորագրէ բանակին ելմտացոյցը։ Բանակին ընդհանուր հրամանատարութեան այդ պաշտօնը պիտի յանձնուի արքայական գերդաստանին անդամներէն մէկին՝ հաւանօրէն Քոննոթի դուքսին։ Այդ պաշտօնին մէջ Քոննոթի դուքսը պիտի ունենայ այն իշխանութիւնները զորս Քէմպրիճի դուքսը ունէր երբ բանակին ընդհանուր հրամանատար էր։

— Սիտնէյէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ բազմաթիւ Աւստրալիացիներ մեծ խանդավառութիւն մը ունին Պ. Չէմպըրլէնի նկատմամբ այնքան որ կը խնդրեն որ Աւստրալիոյ դաշնակցութեան մայրաքաղաքը Պ. Չէմպըրլէնի անունովը կոչուի։ Այդ դաշնագրութեան նախաձեռնարկները Պ. Տիքինի կուսակիցները ամէն ջանք կ'ընեն, որպէս զի մաքսային տարբերական սակացոյցներուն հիմ ըլլայ Աւստրալիոյ յառաջիկայ ընտրութեանց։

ՀԱՆՔԱՑՈՒԽԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլիոյ արտադրած հանքածուխը. — Ցանկում. — Հանքածուխին մրցակիցը։

Նիւքէսլի ռուսական հիւպատոս Պարոն Հայքինկ տեղեկագիր մը հրատարակած է Անգլիոյ արտադրած հանքածուխին վրայ, ուրկէ կ'երեւայ թէ Անգլիա, 1902ին՝ 60,046,000 թոնօ հանքածուխ արտադրած է, մինչ 1901ին՝ 57 միլիոն 352,745 ու 1900ին ալ 57,859,544 թոնօ էր։ Հակառակ այդ յաւելումին, հանքածուխի ճարտարարուեստը հետզհետէ անկում կ'ունենայ, ատենէ մը ի վեր նաւթի կատարած մրցումին պատճառաւ։ Մէքսիքոյի, Պերուի կղզիին եւ Ռուսիոյ մէջ քարիւղի հանքերու երեւան հանուիլը անշուշտ պիտի նպաստէ քարիւղին գնոյն անկման, որուն արտադրումը կ'աւելնայ տարուէ տարի։ Անգլիոյ արեւմտեան կողմի երկաթուղիի վարչութիւններուն մէջ իբր ջեռուցիչ կը գործածուի նաւթը։ Համպուրկ եւ ամերիկեան, գերմանական Լոյտ եւ տրանսատլանտեան Ասիոյ դանիական շոգենաւային ընկերութիւններն ալ ածուխի տեղ նաւթ կը գործածեն։

ՀԵՌԱՁԱՅՆԱԿԱՆ ՍԱՂԱՒԱՐՏ

Նոր գիւտ մը. — Սաղաւարտ մը՝ որ աղմուկները անլսելի կ'ընէ։

Պէրլինցի հնարիչ մը տեսակ մը սաղաւարտ շիներ է, որ հովանոցի ձեւ ունի եւ կը ծառայէ անլսելի ընել այն տարածքին աղմուկները, որոնք արգելք կ'ըլլան հեռաձայնի գործածութեան ատեն։ Այդ նոր սաղաւարտը ինք իր վրայ ծալլուող, քիչ տեղ միայն կը գրաւէ, եւ չգործածուած ատեն պատէն կը կախուի։ Հեռաձայնով խօսիլ ուզողը կը քաշէ այդ սաղաւարտին բռնատեղիէն, եւ իսկոյն անիկա իր վրայ կը բացուի հովանոցի պէս, ամէն կողմէ շրջապատելով զինքը։ Խօսակցութիւնը աւարտելէ յետոյ, հակադարձ շարժում մը կը ծալլէ գործիքն։ Տեսակ մը կղզիացող սենեակ է այս գործիքն, որ գնահատելի ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէ ամէն հեռաձայնական կայաններու մէջ, ուր մասնաւոր խուց չկայ։

ԼԱՅՊՑԻԿԻ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԸ

Լայպցիկի տօնավաճառին երբեմնի համբաւը. — Առեւտրական շրջուն պտտօնեաները. — Մուշտակներու առեւտուր։

Լայպցիկի տօնավաճառները, որոնք երբեմն տիեզերական կարեւորութիւն ունէին միջազգային առեւտրականութեան մէջ, հետզհետէ սահմանափակ դեր մը միայն կը կատարեն, առեւտրական շրջուն պաշտօնեաներուն պատճառաւ, որոնք ուղղակի կ'երթան Ներածող երկիրները։ Սակայն կարգ մը ապրանքներ համար, ինչպէս հիւսարեղը, հողէ, յախճապակիէ, ապակիէ ու բանուած մետաղներէ շինուած առարկաներ Լայպցիկի տօնավաճառին մէջ աւելի տեղ մը կը գրաւեն։ Հոն կը ծախուին նաեւ մեծ քանակութեամբ մուշտակ, մեծ մասը Ռուսիայէն ներածուած։ Այս տարի, մուշտակներու առեւտուրը շատ ոգեւորեալ չէր, որովհետեւ գիները շատ բարձր էին Նիժնի-Նովկորոտի վերջին տօնավաճառին մէջ։ Արկեմալքի համար ուղղուած մուշտակները նպաստաւոր ու ջրողութիւն մորթէ պատրաստուած էին։ Նապաստակի մորթէն յարգի մօրթերը Թակրսիսկայէն կուգան եւ հարիւրը 380 մարքի կը ծախուին։ Այնուամենայնիւ տօնավաճառին գործառնութիւնները չեն արդարացուցած կանխաւ դրուած յոյսերը, ամերիկեան հրապարակին վրայ տիրող կայուն վիճակին պատճառաւ, որ քանի անհանկութիւններ առաջ բերաւ։

ԱՓԻՈՆԸ ՉԻՆՈՒ ՄԷՋ

Ափիոնի արտադրութիւնը. — Շահաբեր մշակութիւն մը։

Նորթ Չայնա Տէյլի Նիւզ նամակ մը կը հրատարակէ, Բէանկ-Սու նահանգին իր թղթակցէն ստացած։ Այս վերջինը, որ ճամբորդութիւն մը ըրեր է Բէանկ-Սուի հիւսիսային ուեթը գաւառներուն մէջ, կ'ըսէ թէ ամէն տարի, միջին հաշւով, 480,000 քիլոկրամ ափիոն կը քաղեն հոն, որչափ միլիոն տոլարի գումար մը կը ներկայացնէ։ Մինչ նմանօրինակ մակերեսի մը վրայ, որ է 64,000 հատ, եթէ ցորեն մշակուի, 50,000 տոլար հասոյթ միայն կ'արտադրէ։ Ափիոնը խիստ շահաբեր է կառավարչին, որ անոր տուրքի վարձակալութիւնը վրան առած է։

ՀՐԴԵՀ ԹԱՏՐՈՆԻ ՄԷՋ

Հրդեհին սկզբնապատճառը. — Դերասանուհին եւ ծաղկեփունջը. — Օգնութիւններ։

Լեհաստանի Վլոցլավէք քաղաքին մէջ պատահած հրդեհ մը մոխիր դարձուցեր է նաեւ տեղւոյն թատրոնը։ Ներկայացման միջոցին ծաղկեփունջ մը նըւիրած էին երգչուհիի մը. երկու ջրանկիրներ մօտեցան դիտելու համար զայն, բայց անդրանիկ մը զարնուեցան ու տապալեցին, անոր հետ մէկտեղ լամբար մը, որ կոտրեցաւ եւ սկսաւ կրակ առնել։ Հրդեհը արագօրէն ծաւալեցաւ թատերաբեմին վրայ։ Հանրութիւնը սարսափէն քար կտրած, անշարժ կը մնար թատերասրահին մէջ։ Այդ միջոցին ջրանկիրներու պետը առջեւ ելաւ եւ գոչեց. «Պարոն ջրանկիրներ, դուրս հանեցէք կիները եւ տղաքը։» Մինչ վարագոյրը կը փակուէր, արագօրէն եւ պատշաճութեամբ գործադրուեցաւ տրուած հրամանը, առանց ո եւ է խուճապի։ Հազիւ թէ վերջին հանդիսականը հեռացած էր թատերասրահէն, ձեղնայարկը վար ինկաւ, որ մէկ կանգնիւ քարիւղ կը պարունակէր։ Ասիկա ալ աւելի սրթսրթեց կրակը, ու ձեղունն ալ փլաւ։ Շնորհիւ ցոյց տրուած աչալուրջ հոգածութեան ու փութկոտ օգնութեանց՝ ո եւ է անձի կորուստ չպատահեցաւ։ Թատրոնը ամբողջովին հրոյ ճարակ եղաւ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կոմսը եւ կօշկակարին աղջիկը. — Դնդամուղի խաղը առիւծներու մէջ. — Պապին շրջաբերականը։

Վիեննայի մէջ կը խօսուի ամուսնութեան մը վրայ որ պիտի կատարուի հունգարացի մեծահարուստ ազնուական Սթէֆըն Կէսըլէյի կոմսին եւ Օր. Էլիզապէթ Բալացկիայի միջեւ, որ աղքատ կօշկակարի մը աղջիկն է։ Այդ աղջիկը մինչեւ հիմա կ'աշխատէր իր հօրը, հինգ եղբայրներուն եւ մէկ եղբօրը ապրուստին համար։ Պուտ-Փեշթի մէջ էր որ երեք տարի առաջ կոմսը տեսաւ այդ աղջիկը՝ որ նշանաւոր գեղեցկութիւն մը ունի։ Կոմսը սիրահարեցաւ եւ հօրը ներկայանալով, աղջկանը ձեռքը խնդրեց։ Ամուսնութեան հանդէսը քիչ ատենէն պիտի կատարուի։ Կէսըլէյի կոմսը քառասնեօթը տարեկան է, հայրը 1886ին մեռաւ մեծ կալուածներ թողլով Հունգարիոյ, Թիրոլի եւ Լոմպարտիոյ մէջ։

—Բրիսթոլի ձիարձակարանին առիւծներու գաւազանին մէջ դնդամուղ խաղցին նոյն ձիարձակարանին անօրէնը եւ դնդամուղի ծանօթ վարպետ մը։ Երբ առանք իրենց քարանպալանժներով զգածուած էին, դղղանդղուայ Օր. Էլիա հանդարտ կը կեցնէր առանց չափ առիւծներ որոնք անտարբեր աչքով մը կը դիտէին երկու խաղացողներուն անընդհատ շարժումները՝ դնդամուղին շուրջը։ Բազմաթիւ հետաքրքիրներ հանդիսատես կ'ըլլային, ջերմապէս ծափահարելով երկու խաղացողներուն անվեհերութիւնը։

—Պիոս Ժ. Պապը կը պատրաստէ կոնդակ մը՝ ուղղեալ աշխարհի բոլոր կաթոլիկ եպիսկոպոսներուն՝ եկեղեցական երաժշտութիւնը բարեկարգելու եւ եկեղեցական արարողութիւններէն աշխարհիկ կամ թատերական տարրերը հեռացնելու համար։ Ինչպէս յայտնի է, Հռոմէական Եկեղեցիին երգեցողութեանց համար երկու մեծ դպրոցներ կան՝ Ռաթիսպոնի եւ Սոլէմ։ Պապը այս վերջինոյն նախապատուութիւն կու տայ, ինչ որ յաղթանակ մըն է Պէնէտիքթեաններուն համար։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՄԻԱՑՈՒՄ ՕՍՄ. ՓՈՓՈԽԵԱԼ ՊԱՐՏՔԻ

Երկաթուղիի պարտաթուղթերու կտրօնի թերթին անջատումը

Օսմ. Կայս. Պանքան, Ղալաթիոյ մէջ, առտօրական ամէն օր պիտի ընդունի, բաց ի ուրբաթէ, ժամ 10էն մինչեւ իրիկուան ժամ 3, իրեն ներկայացուելիք երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթին անջատման եւ երկու ֆր. փոխարժէքին գանձման համար։ Այդ պարտաթուղթերուն հետ պէտք է ներկայացուին թուագրեալ պորտերօներ, կրկին օրինակ եւ կարելի եղած ճշդութեամբ պատրաստուած։ Անընթեռնլի կամ սրբուած եւ նորէն գրուած թուանշաններ պարունակող պորտերօները պիտի մերժուին։ Պորտերօները պէտք է թուական ունենան եւ օրինաւոր կերպով ստորագրուած ըլլան։ Հասցէին հետ պէտք է պարունակեն նաեւ ներկայացնողին անունը եւ մականունը։ Պանքան ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ կը դնէ պորտերօյի օրինակներ։ Պաշտօնեաները պիտի պատրաստեն պորտերօն, երբ ներկայացնողը կարող չըլլայ։ Պարտաթուղթերու յանձնումին փոխարէն պանքան անուանական ստացագիր մը պիտի տայ՝ ցոյց տալով այն պայմանաժամը որու միջոցին Պանքան պիտի կատարէ ներքին գործողութիւնները եւ ճշդումը։ Այդ ճշդումը կատարուելէ յետոյ իրենց ստացագրերուն սովորական պայմաններով են պիտի տրուին այն պարտաթուղթերը որոնք վիճակահանութենէ չհանած են եւ կամ անվաւեր։ Որոշուած պայմանաժամը աւարտելէն ետքը Պանքան այդ ստացագիրներուն ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ պիտի դնէ երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթը անջատուած, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր պարտաթուղթի համար երկու ֆր.ի փոխարժէքը։

Ներքին Լուրեր

ԳԱՏԸՐ ԿԻՃԷՍԻ

Երէկ գիշեր հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ Գատըր Կիճէսիի տօնը։ Մզկիթները, հանրային շէնքերը եւ օսմ. բոլոր նաւերը լուսազարդուած էին։ Նըլտըզի Կայս. Պալատին մօտ ժամացոյցի աշտարակը, պարտէզները եւայլն չքնաղապէս լուսազարդուած էին։ Ժամ 1. 45ին Վեհ. Սուլթանը, փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած եւ Իր դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտին եւ Սպարապետ Րիզա փաշան, հանդիսական թափօրով գնաց Համիտիէ մզկիթը։ Մայր թագուհին եւ պալատական տիկինները կառքերով կեցած էին մզկիթին բակը։ Վեհ. Սուլթանը Թէրավիհի աղօթքը կատարելէ ետքը, Համիտիէ մզկիթին Քիւրսի Շէյխի Շէրիֆ. էֆ. քարոզ մը տուաւ, բացատրելով Գատըր Կիճէսիի տօնը։ Ժամ 2.50ին Վեհ. Սուլթանը, փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած եւ Իր դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտին եւ Սպարապետ Րիզա փաշան, Կայս. Պալատ դարձաւ։

— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, բոլոր զինուորները երէկ իրիկուան Կայս. Պալատան շրջակայ զօրանոցներուն մէջ իֆթար ըրին, նաեւ շաքար, թէյ, պիսքիւի, սիկառէթ եւ այլն բաշխուեցան զինուորներուն։

— Կայս. Իրատէով նաեւ թէյ տրուեցաւ Գատըր Կիճէսիի հանդէսին ներկայ գտնուող եւ յետոյ իրենց զօրանոցները վերադարձող զինուորներուն։

— Կայս. Իրատէի մը համաձայն դրամական պարգեւներ բաշխուեցան աղքատներուն։

— Պալատական պաշտօնատար մը, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ոչխարի միս, հաց եւ դրամական պարգեւներ բաշխեց Պէշիքթաշի աղքատներուն։

— Եւգաֆի նախարարութեան կողմէ երէկ գիշեր, պտուղներ ու շաքարեղէններ Կայս. Պալատ ղրկուեցան՝ յատուկ Կայս. Գահոյից մատուցուելու համար։ Այդ պտուղները ու շաքարեղէնները դրուած էին յախճապակիի կայս. գործարանին մէջ շինուած գեղեցիկ ամաններու մէջ եւ ծածկուած մետաքսէ կերպասներով զորս կնքած էր Եւգաֆի նախարար Գալիպ փաշա։

— Եւգաֆի նախարարութիւնը, երէկ իրիկուն, իֆթարի սեղան մը տուաւ Պէշիքթաշի Սինան Փաշա մզկիթին մէջ։ Ներկայ էին նախարար Գալիպ փաշա եւ նոյն նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարները։

— Մայր Թագուհին, երէկ գիշեր, Համիտիէ մզկիթը երթալու եւ վերադառնալու պահուն, դրամական պարգեւներ բաշխել տուաւ աղքատներուն։

—Թնդանօթարանի մէջ ալ երէկ իրիկուն իֆթարի սեղան մը տրուեցաւ, ուր ներկայ գտնուեցան նոյն պաշտօնատան բոլոր սպաները։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլալի երկրորդ աստիճանը տրուեցաւ Սիրքէճիի նաւամատոյցին եւ Րումէլի երկաթուղիներուն մաքսային տեսուչ Մէհմէտ պէյի եւ Մալիւմաթ ու Սէրվէթ լրագիրներու խմբագիրներէն Սէլիմ Հիւսնի էֆ.ի, Սանիէի աստիճան՝ Կ. Պոլսոյ Թղթատարատան առաջին քննիչ պաշտօնեայ Սալիհ էֆ.ի եւ Կէմլիքի գայմագամ Լութֆի էֆ.ի։

— Ադամանդակուռ Մէճիտիէ պատուանշանը շնորհուեցաւ կայս. թիկնապահ եւ Սթըռտիմ օսմ. զնդապետ Շէրիֆ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան հաշուակալ Մուհիտտին պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Մալիւմաթ ու Սէրվէթ լրագիրներու խմբագիրներէն Րաուֆ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կ. Պոլսոյ նախնական դատարաններու ընդհանուր դատախազ Նէճմէտտին էֆ.ի։

— Իմթիազի ոսկի եւ արծաթ չքանշանները տրուեցան Թնդանօթարանի տրամադրութեանց տեսուչ Րիֆաթ պէյի եւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան օգնական Սիւպհան էֆ.ի։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ լրագիրէն հետեւեալը կ'արտատպեն Թուրք լրագիրները.

«Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի մասնաւոր թղթակիցը, որ Ռիլօ վանքը այցելած է այդ հաստատութեան շէնքին նկատմամբ կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդելէ ետքը, կ'ըսէ.— «Եկեղեցին մէջ բազմաթիւ փախստականներ կան, որոնք մեծ մասամբ, կիներէ, ծերերէ ու տղոցմէ կը բաղկանան։ Ասոնք կ'երեւայ թէ պուլկար իշխանապետութեան կողմէ կը կերակրուին. կիներուն գրեթէ ամէնքն ալ բոպիկ են։ Այդ փախստականները ցոյց կը տրուին վանքը այցելող օտար թղթակիցներու՝ այդ թշուառ վիճակին վրայ ընդհանուր կարեկցութիւն հրաւիրելու նպատակով։ Իմ կարծիքովս, սակայն, մեղքնալու բան չկայ, վասն զի այդ փախստականներուն այրերը, աւազակներու խումբերուն հետ օսմ. վարչութեան դէմ ապստամբելու համար, իրենց կիները, տղաքը ու ծերերը Պուլկարիա կը ղրկեն։ Փախստականներուն եւ ոչ մէկը օսմանցիներէն վախնալուն Պուլկարիա ապաստանած է, կիները, իրենց այրերուն կողմէ մատուցուած ծառայութեան փոխարէն, իշխանապետութենէն կը պահանջեն որ իրենք կերակրուին։ Հետեւաբար իրենց արժանի պատիժն է այն թշուառութիւնը, որուն հիմա կ'ենթարկուին Պուլկարիոյ մէջ։ Այդ ընտանիքներէ ամանց երեք նահանգներուն մէջ ունեցած հողերը, կալուածները եւայլն ապստամբներու խումբերուն կողմէ քանդուած են, որպէս զի աւազակներուն միանալ պարտաւորուին։ Գալով անոնց որ երեք նահանգներուն մէջ բաւական շատ հող ու կալուած ունին, չեն ուզեր միանալ աւազակներուն, բայց հրոսախումբերը անոնց ալ սպառնացան եւ ճնշումներ բանեցուցին։ Հետեւաբար Պուլկարիա գացող ընտանիքները իրաւունք ունին քոմիթէներէն պահանջել որ զիրենք կերակրեն, քանի որ ուղղակի քոմիթէներուն չհնազանդելնուն կը ծառայեն։ Ռիլոյի վանքը այցելելէ ետքը քանի մը զինուորներու հետ գացի Պրոզբօվոյի պահականոցը։ Երբ ուշադրութեամբ աչքէ կ'անցընէի օսմ. սահմանագլխին վրայ գտնուած պուլկար զինուորները, զարմացած մնացի։ Անոնց ձմեռուան մաճկոններուն ներքին մասը կրկին կերպասով ծածկուած էր. այդ զինուորները ձմեռուան խստութեան դիմադրելու երեւոյթն ալ չունէին։ Սուրի փոխարէն տեղ չուանի կտորներ փաթթած են մէջքերնին։ Այդ չուաններէն կախուած են նաեւ առանց ոտնակիք հաց՝ պատառ թաշկինակներու մէջ դրուած։ Իւրաքանչիւր զինուոր երեք փոքր պայուսակ ունի, որոնք ութսուն փամփուշտ կը պարունակեն։ Ունեցած զէնքերնին ալ շատ հին դրութեան կը վերաբերին։ Պուլկար զինուորը ամսական մէկ ֆր. կը ստանայ։ Այդ միջոցին մեր հանդիպած մարդոց կը հարցնէի թէ զինուորները ո՛ւր գացած են եւ թէ քոմիթէներո՛ւն կը պատկանին թէ ոչ։ Ասոնք երբ պատասխանէին թէ քոմիթէներուն կը պատկանին, մէկնելնուն արգելք չէին ըլլար։ Մասերը վերադարձած օթէլճիներէն մէկը յայտարարեց թէ հրոսախումբերը ձմեռուան մէջ ցրուելու պարտաւորուած ըլլալով, կամաւոր պուլկարներն ալ պէտք տեսած են իրենց տեղերը դառնալ։ Ուրիշ օթէլճիի մը կինն ալ ըսաւ թէ էլլիկը տակաւին երեք նահանգներու մէջ կը գտնուի։ Այդ կամաւորներուն մատուցած ծառայութիւնները ոչ թէ երեք նահանգներու մէջ գտնուող իրենց ընկերներուն հետ միեւնոյն զգացումները ունենալէն առաջ եկած է, այլ այն պարագային թէ Պուլկարները մնայուն հակում մը ունին դէպ յորդ արալուգերու։ Ասկէ զատ կարգ մը նիւթական շահերու յոյսն ալ զիրենք աւազակութեան կը մղեն։ Ճամբան հանդիպեցանք կարգ մը նոր զինուորներու։ Ասոնք, առանձինն օր մարզանք կատարելէ ետքը, այնպէս կը նկատուին թէ ալեւս կարող են զինուորական ծառայութեան, ինչ որ շատ զարմանալի է։»

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ զինուորական հրամանատար Պախթիար փաշայի համար ծանուցուեցաւ թէ նոյն նահանգին քանի մը գիւղերը գացած է քննական շրջագայի համար։ Պախթիար փաշա Տէպէպալի, Օբխովայի եւ Լիձէի ճամբով վերադառնալ տեղեկագիր է ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ նոյն գիւղերու ժողովուրդը, այդ կողմերը տիրող անդորրութենէն օգտուելով, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, իրենց գործերով կը զբաղին եւ թէ անդորրութիւնը վրդովող որ եւ է դէպք չէ պատահած։

ՆՊԱՍՏՆԵՐ.—Մանաստըրի կեդրոնական գաւառակին, Փիլորինայի, Գէյվէլի, Բէգրիէի եւ Օխրիի գաւառակներուն եւ Կէօրճէի գաւառին Պէյկիւթէ գիւղախումբին մէջ վերջին դէպքերէն վնասուողներու տուները վերաշինելու եւ կարօտներուն նպաստելու համար մինչեւ հիմա 1,039,446 ղրուշ բաշխուած է։ Մինչեւ հիմա այդ տեղերը շինուած են 1689 բնակարաններ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ վարչական խորհուրդը, որուն նախընթաց օրուան նիստը ծանուցինք, զբաղեցաւ նաեւ օրակարգին վրայ գտնուած հետեւեալ խնդիրներով. — «Անատոլուի Երկաթուղիի Ընկերութեան կողմէ Պաղտատի երկաթուղիի նոր Ընկերութեան թողուիլը՝ նոյն երկաթուղիէն ունեցած իր առանձնաշնորհումը, պահելով միայն մասնաւորապէս իրեն շնորհուած իրաւունքները։» Այս դիմողութիւնը կատարուեցաւ եւ ստորագրութիւններ փոխանակուեցան։ — «Շինութեան Ընկերութեան մը կազմութիւնը։» Ընկերութիւնը գոյութիւն ունի նոր արդէն, քանի որ շինութիւնները բաւական ատենէ ի վեր սկսած են եւ առաջ կը տարուին Պ. Մաքէնզիի ատենապետութեան տակ, սակայն կը մնար նոր մը մէջ կանոնաւորել այդ կազմութիւնը, ինչ որ կատարուեցաւ առանց ո եւ է դժուարութեան։— «Ելմտական պայմանագրութեան վաւերացումը՝ Տօյչէ Պանքին, Օսմ. Կայս. Պանքայի, Վիէնըր Պանք Ֆէրայնի եւ Բաէլէ Սուիսէ կազմուած խմբակին հետ։» Ինչպէս յայտնի է, անցեալ նոյ. 14ին Պերլինի մէջ կնքուած պայմանագրութեան համաձայն, գծին շահագործման բաժանումները եղած էին, որոնք ծանուցուեցան արդէն, եւ որոնք վաւերացուեցան։— «Շարժուն գոյքը»։ Շինուելիք գծին շարժուն նիւթեղէններուն համար կազմակերպութեան եւ գլխաւոր մանրամասնութիւնները քննուեցան։—«Արտասովոր ընդհանուր ժողովի մը գումարումը»։ Այս գումարումը պիտի ըլլայ մօտ ատենէն եւ նախագահութեամբ Պ. Կըվինների։

—Պ. Կըվիններ, երէկ, Պերլին ուղեւ

ւորեցաւ Արեւելեան ձեպընթացով։ Պ. Կլվիններ մեկնելէ առաջ, այցելութիւն տուաւ պալատական պաշտօնատարներու, Մեծ-Եպարքոսին ու նախարարներուն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, առջի օրը, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի պաշտօնը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը, յառաջիկայ շաբաթ իրիկուն, պարահանդէս մը պիտի տայ։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ Նիքոլա իշխանին անուան տօնախմբութեանը առթիւ շաբաթ օրը շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին դեսպանատան մէջ։

ԱԹԷՆՔԷՆ նոյեմ. 29 թուականով կը գրեն.— Յունաստանի արքունիքին կողմէ դեսպանատուններուն ի պատիւ տրուած հացկերոյթները սկսան օսմ. դեսպանին տրուած հացկերոյթով։ Դեսպան Րիֆաթ պէյ ու պաշտօնատարները անցեալ երկուշաբթի իրիկուն հրաւիրուեցան հացկերոյթի մը։ Ներկայ էին նաեւ արքայական գերդաստանին անդամները, թիկնապահները, պատւոյ տիկինները, նախարարապետը, նախարարներէ ոմանք, Պելկրատի հելլէն դեսպանը եւայլն։ Եորկիոս թագաւորին ալ կողմը բազմած էր Նիքոլա իշխանին կինը։ Օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ բազմած էր Քոնսթանթին իշխանին կնոջ՝ Սոֆի իշխանուհիին ալ կողմը, որ Օլկա թագուհիին կողմէ նստած էր։ Ինչպէս յայտնի է, թագուհին Ռուսիա կը գտնուի։ Հացկերոյթը շատ շքեղ էր։ Եորկիոս թագաւորը շատ զուարթ էր։ Սեղանէն ետքը Րիֆաթ պէյ ուրիշ սրահի մը մէջ ներկայացաւ Եորկիոս թագաւորին, որուն հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Րիֆաթ պէյ արժանացաւ արքայական մեծարանաց, վասն զի իր վարած բարձր պաշտօնին համապատասխանող անձնական արժանիքովը միշտ կը վայելէ Եորկիոս թագաւորին համակրութիւնը։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ որ Պելկրատ կը գտնուի, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։ Թուրքիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութեան փոխանակման գործողութիւնը Պայրամէն ետքը պիտի կատարուի։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ կիրակի օրը ժամ 3ին երկրաշարժի ցնցում մը զգացուելով բաւական տեւեր է։

ՍՈՒԼԷՅՄԱՆԻԷ ԳԱՒԱՌԸ.— Իգտամ կ'իմանայ թէ Մուսուլի նահանգին Սուլէյմանիէ գաւառին կառավարական արկղէն եւ պետական մթերանոցէն կարգ մը գողութիւններ ու զեղծումներ գործուած ըլլալով, Քէրքուքի տուրքերու տնօրէնը հոն ղրկուեր է՝ քննութիւն կատարելու համար։

ԼՈՆՏՈՆԻ մէջ բժշկական համաժողով մը պիտի գումարուի՝ նորածին մանուկները վաղահաս մահէ պաշտպանելու մասին ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ։ Այդ համաժողովին կողմէ նոյն խնդրոյն համար ուղղուած տեղեկութիւնները պարունակելիք ծրագրին պատրաստութիւնը յանձնուեցաւ Տոքթ. Պեսիմ Էօմէր փաշայի եւ Ասաֆ Տէրվիշ պէյի։

ԹԻՖԹԻԿԻ ԱՅԾԵՐԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնատունը նկատելով որ թիֆթիկ արտադրող այծերը զոհ կ'երթան տեսակ մը թոքատապի, որով մեծապէս կը վնասուի երկրին հասոյթի աղբիւրներէն մէկը, այդ մասին կարգ մը որոշումներ տալով տեղեկագրեց Մեծ-Եպարքոսին։ Իգտամ կ'իմանայ թէ պաճարախտի համար եղածին պէս, այծերու այդ հիւանդութեան դէմ ալ չճաղեղ մը գտնուած է միքրոպաբանական աշխատանոցին մէջ. տասը փորձը կատարուելով օգտակար ըլլալը հաստատուեր է։ Ձեռնհաս պաշտօնատունը որոշեց Հալքալըի երկրագործական վարժարանին մէջ նոր փորձեր կատարել, տասը համար հիւանդ այծերու ժահրը պիտի բերուին եւ մանրադիտակով զննուած յիսուն այծերու պիտի ներարկուին։ Այդ ծրագրին գործադրութեան եւ ըլլալիք ծախքերուն համար հրահանգ խնդրուած է Մեծ-Եպարքոսէն։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 48րդ. շաբաթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար սապէս եղած է.—Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 11,595 ֆր. նախորդ տարիէն 4,660 պակաս եւ միւս շաբաթներն ալ 3,531։ Էսկիշէհր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 5,466, նախորդ տարիէն 1,479 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,914։

— Անատոլըի երկաթուղիի Ընկերութիւնը որուն տրուեցաւ նաեւ Պաղտատի երկաթուղիին մենաշնորհը, նորանոր բարենորոգումներու ձեռնարկեց։ Ընդհանուր տնօրէնը վարչական Խորհուրդէն հարիւր յիսուն հազար ոսկիի նոր վարկ մը ուզեց, որով վերջին դրութեամբ վայրաշարժեր եւ վակոններ պիտի յանձնարարէ Եւրոպա։

ԳԱՄԱՐԱՆԻՆ կը հեռագրեն թէ հարաւային երկիրներէն հոն ժամանած 13.221 իսլամ ուխտաւորներ մաքսը անցագիր առեր են առողջապահական պաշտօնեաներու կողմէ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Պ. Տըֆէ, երէկ, Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան ձեպընթացով, Ծնունդի եւ Տարեգլուխի տօները իր ընտանիքին մօտ անցընելու համար։ Օսմ. Պանքային պաշտօնեաները Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ԲՐՈՒՍԻ զինագործարանը ծանուցեր է Պերլինի օսմ. դեսպանատան թէ օսմ. կառավարութեան հաշւոյն յանձնարարուած թնդանօթներուն մէկ մասը շինուած է եւ միւս մասին ալ շինութեանը փութով պիտի ձեռնարկուի։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը վաւերացուց Եղեռնադատ ատեանին այն վճիռը, որով ոստիկանութենէ վտարուած Սիւլէյման անուն անձը տասնհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած է՝ Բերայի մէջ Էօժէնի անուն կինը սպաննած ըլլալուն համար։

ԴՐԱՄԱՐԿՂԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Պոլսոյ Էճնէ Ճամիի կողմը Էմանէթճի ու Բոյիւջեքի Նէվշէհրցի Թօսունօղլը Լիզորի 79 թիւ վաճառատան մէջ պահապան՝ Նէվշէհրցի Նիքոլի, հօթանասուն տարեկան, կամուրջի գլուխին ոստիկանութեան դիմելով ըսաւ թէ վաճառատունը բացուած եւ դրամարկղը կոտրուած է։ Ոստիկանութիւնը տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ դրամարկղը որ հին ձեւ է, պատուհանները հանուելովը բացուած ու պարունակութիւնը գողցուած է։ Վաճառատան դուռն ալ բանալիով մը կամ ուրիշ գործիքով բացուած է։ Քննութիւնը նաեւ սա պարագան երեւան հանեց.—Թաճթա Գալէի կողմը հաւ ծախող Գոստաքիի քենակալը՝ Նէվշէհրցի Սավա ամիսէ մը ի վեր բարեկամութիւն հաստատած էր պահապան Նիքոլիի հետ, որուն հետ գինետունները երթալով կ'ուրախնար։ Այդ մտերմական տեսակցութեանց պահուն Սավա զանազան ճարտար հարցումներով տեղեկութիւն ունեցեր է Լիզորի դրամական կարողութեանը վըրայ։ Ոստանթիցի ատաղձագործ Եանի ալ քէն վերջը բարեկամացեր է ասոնց։ Առջի իրիկունը նորէն Պալըգ Բազարի գինետուններէն մէկը գացեր են այդ երեքը։ Բաւական արբենալէ վերջը դուրս ելեր ու Էմին Էօնիւ գացեր են, հոն Եանի թէյավաճառի մը խանութը տարեր է Նիքոլին, ըսելով որ քիչ մը սպասէ, վասն զի ինք հօրեղբօրորդին տեսնելու պիտի երթայ։ Պահապան Նիքոլի ժամ մը սպասելէ ետքը, ձանձրանալով վաճառատանը գացեր եւ դուռը բաց գտնելով իմաց տուեր է ոստիկանութեան։ Այս պարագաներէն յայտնի կ'ըլլայ թէ գողութեան հեղինակներն են Սավա ու Եանի, որոնք պահապանը խաբելով դրամարկղը կողոպտած են։ Ոստիկանութիւնը Լիզորը բերել տալով հաստատեց թէ գողցուածներն են վեց հարիւր ղրուշ հնչուն դրամ, երկաթուղիի երեք պարտաթուղթ, եգիպտական արժէթուղթ մը, հինգ հարիւր ոսկիի փոխանակագիր եւ մուրհակ, ոսկի ժամացոյց մը ու շղթայ մը, ադամանդէ մատանի մը, ոսկի ապարանջան մը, երեսուն ոսկիի արժէքով ադամանդէ մատանի մը, ոսկի շղթայ մը, քանի մը մարգարիտ եւայլն։ Սավա ձերբակալուելով հարցաքննուեցաւ, սակայն ուրացաւ։ Լիզոր սովորութիւն ունէր դրամարկղին դրամները ամէն իրիկուն հետը տանիլ, այդ պատճառաւ շատ դրամ չկար։ Նիքոլի ու Սավա, երէկ գիշեր Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցան։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ գրասենեակները երկուշաբթի գոց պիտի ըլլան Պայրամի տօնին առթիւ։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի ըլլան երկուշաբթի Պայրամի տօնին առթիւ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազգ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչ. Խորհուրդը կը ծանուցանէ աժմտերերուն թէ, 1881 դեկտ. 8/20ի Կայս. Հրովարտակին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած կը նկատուին բոլոր կտրօնները որոնք չեն գանձուած իրենց պայմանաժամին սահմանէն մինչեւ վեց տարի ետքը։ Հետեւաբար պայմանաժամը 1898 մարտ 1/13ին աւարտող 29 թիւ կտրօնները եթէ մինչեւ 31/13 մարտ 1904 գանձուած չըլլան, Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։ 4—12

⁂

Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% բրիօրիթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ, 1890 ապրիլ 15/27ի Կայս. Հրովարտակին ԺԴ. յօդուածին համաձայն, ջնջուած պիտի նկատուին բոլոր այն կտրօնները, որոնք չեն գանձուած իրենց պայմանաժամին սահմանէն մինչեւ վեց տարի ետքը։

Հետեւաբար նոյն պարտաթուղթերուն թիւ 15 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը աւարտած է 1898 մարտ 1/13ին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան, եթէ գանձուած չըլլան մինչեւ 31/13 Մարտ 1904։ 4—12

Կ. Պոլիս, 29)12 դեկտ. 1903

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ
(ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԷ)
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Կանանց հիւանդութեանց, մանկաբարձ, վիրաբոյժ

Բերայի դարմանատունը փոխադրած է՝ կրկին Բերա Սաղըզ Աղաճ փողոց, թիւ 26, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջ ժամը 1—4 (Ը. Ե.)։

Ժամադրութեամբ՝ կէս օրէն առաջ։

Կարօտ հիւանդները կը դարմանէ Բերայի (Սր. Երրորդութեան եկեղեցւոյ) Ազգասիրական դարմանատունը՝ ամէն հինգշաբթի առաւօտէն մինչեւ կէս օր։

Ծանօթ.— Վիրաբուժական, ուղղամարզական (orthopédique), ծննդաբերական եւ ամէն կերպ արգանդի հիւանդութեանց շատ կարեւոր գործողութիւնները՝ ենթականերու տուներուն մէջ՝ կատարելու պահեստութեամբ եւ մեծ յաջողութեամբ կարենալ կատարելու համար՝ գիտական ամենավերջին մեթոտներու համապատասխանող կատարելագործեալ գործիքներու մանրամասն ամբողջութիւնը հոգացուած է։

12—24

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս անսնուեցաւ Խառն Ժողովին երէկուան նիստի համարատուութենէն, զոր հրատարակեցինք, Երուսաղէմի գործերու մասին հետեւեալ որոշումները առնուած են.—1. Սուրբ Աթոռի պարտքին անհետման պատճառը։ 2. Երուսաղէմի մատակարարութեան՝ իր բոլոր ճիւղերով նիւթական վերածումը։ 3. Ծխիւ կալուածական շինութիւններէ ապագային համար ապահոված ակնկալութիւնները։ 4. Վանական Վարչութեան՝ կեդրոնէ հաստատել կանոնագրին համաձայնիլը։ 5. Վանական Վարչութեան կանոնաւոր կերպով վերակազմուիլը։ 6. Խոստացեալ համարատուութեան օր առաջ իրականացումը։ 7. Երկպառակութեան սերմերուն բարձուիլը։

Այս կէտերուն գործադրութեան համար Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին օժանդակելու եւ Միաբանութեան աշխատութիւնները դիւրացնելու նպատակով՝ Խառն Ժողովը որոշեց նաեւ երկու ձեռնհաս ներկայացուցիչներ ղրկել Երուսաղէմ։ Այս կարեւոր պաշտօնին համար առայժմ կը յիշուին՝ Վարչութեան անդամներէն Տիգրան էֆ. Եսայեանի, Գրիգոր էֆ. Խորեանի, Մինհրան էֆ. Սեթեանի, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեանի անունները, ինչպէս նաեւ Տնտես. Խորհուրդի անդամ մը կամ քաղ. հաշուագէտ մը։ Բայց տակաւին, Պատրիարքարանի շրջանակներուն մէջ լսուած զրոյցներ են ասոնք, եւ Խառն Ժողովը իր յաջորդ նիստին վերապահած է երկու պատուիրակներուն վերջնական ընտրութիւնը։

—Ս. Պատրիարքը նախընթաց օր Կայս. Պալատ գնաց։

— Պոլսոյ վարժարաններու շրջանը վերջացնող աշակերտներուն աւարտական քննութիւնը աւելի չէզոք եւ աւելի կանոնաւոր ձեւով մը կատարելու համար, Ս. Պատրիարքը ծրագիր մը պատրաստած է, որ պիտի ներկայացուի Ուսումն. Խորհրդոյ վաղուան նիստին։ Այս ծրագրին մէջ սահմանուած է թէ քննութիւնը ո՛րոնց կողմէ պէտք է տեղի ունենայ եւ ի՛նչ եղանակով։

— Գոնիայի Թաղ. Խորհուրդը գիր մը ուղղած է Պատրիարքարան, որով շնորհակալութիւն կը յայտնէ Գոնիան առաջնորդական Վիճակ ընելու համար եղած կարգադրութեան մասին, եւ կը խնդրէ որ Նորընտիր փոխանորդ Տ. Վահրիճ Վ. շուտով իր պաշտօնատեղին ղրկուի։ Միւս կողմէ Տ. Վահրիճ Վ. նոր գիր մը ներկայացուցած է Ս. Պատրիարքին, կարգ մը առաջարկութիւններ ընելով իր պաշտօնին նկատմամբ։ Այս գիրը Կրօն. Ժողովին նկատառմանը յանձնուած է։

— Սամաթիոյ Կրօն. Ժողովոյ անդամներէն մէկ երկուքը հրաժարած ու վախճանած ըլլալով, անոնց տեղ նորեր ընտրուեր են։ Նոյնպէս Նորակազմ Թաղ. Ժողովը իր պաշտօնէն զատ Տնտես. Խորհրդոյ պաշտօնը առանձներ է՝ օժանդակ ունենալով իրեն Ուսումնական եւ Եկեղեցական Թաղական Խորհուրդները։ Առաջնորդ Տ. Յակոբ եպս. խնդրեր է որ Կրօն. Ժողովոյ կոնդակին հետ, Թաղ. Ժողովոյ հաստատութեան կոնդակն ալ ղրկուի։

— Բերայի Թաղ. Խորհուրդը, նախորդ տարիներու պէս, այս տարի ալ Թաղային չորս վարժարաններուն 150ի չափ աղքատիկ երկսեռ մանուկներուն զգեստ պատրաստել տուած է, յառաջիկայ Կաղանդի եւ Ծնունդի առթիւ։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տէր եւ Տիկին Յակոբ էֆ. Թէլեանի ի Պրուսա, իրենց դստեր Օր. Թագուհիի տարելիցին առթիւ հինգ ու կէս օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցին, ձեռամբ Կիւլպէնկ էֆ. Պերպէրեանի։

—Հիւանդանոցիս Ս. Փրկչի Մատրան համար լուսարարի մը պէտք կայ, փափաքողք պարտին դիմել Հոգաբարձութեան գրասենեակը Մեծ Նոր-խան Թ. 48, 49, 50։

1904
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՀԱՅՈՑ

Առաջիկայ 1904 տարւոյ Ընդարձակ Օրացոյցը հրատարակուեցաւ նախապէս հաստատուած հրահանգին եւ զանազան կողմերէ յայտնուած փափաքներու համաձայն, նախորդ տարիներէն աւելի ճոխ ու շատերը գոհացնող պարունակութեամբ եւ 567 էջերու ընդարձակութեամբ։

Կը բովանդակէ.

1. Բուն օրացոյցը, շարժական տօներ, եկեղեցեաց տօնախմբութիւնք, անուանց տօնախմբութիւնք ու տաճարները։

2. Օրացոյցի պատմութիւնը (1757 — 1904) նշանաւոր թուականներ, եկեղեցական թուականներ եւայլն։

3. Վիճակագրութիւն աշխարհի, տնտեսական եւ ուսումնական անհրաժեշտ գիտելիքներ։

4. Վիճակագրութիւն պետութեանց, ելք, մուտք, հեռագիր, թղթատար եւայլն. վեհապետք աշխարհի։

5. Վիճակագրութիւն Օսմ. Կայսրութեան, օսմ. ինքնակալք, օսմանեան պաշտօնէութիւնք, օսմ. գաւառներ, հայ աստիճանաւորներ ու հայ պաշտօնեայք։

6. Նուիրապետութիւն հայոց, կաթողիկոսութիւն ամենայն Հայոց, Աթոռ Կիլիկիոյ, Աթոռ Աղթամարայ, Աթոռ Երուսաղէմի, Աթոռ Կ. Պոլսոյ, Հայրապետութիւն Հայոց, Պատրիարքարան Հայոց Թուրքիոյ, Ս. Փրկչեան Հիւանդանոց, Թաղքապետ Կ. Պոլսոյ, եկեղեցեաց մէջ թաղուած ազգայինք, ժամատար Թեմեր, առաջնորդական վիճակներ ըստ վարչական վերջին կարգադրութեան։

7. Վիճակագրութիւն հայ հռոմէական հասարակութեան, Հայ բողոքական հասարակութեան եւ Թուրքիոյ միւս հասարակութեանց։

8. Կենսագրութիւն ազգային նշանաւոր վախճանեալներու (1 Յունուար 1901.—Սեպտ. վերջ 1903)։

9. Գործառնական-գործածական, լիակատար տեղեկութիւնք օսմ. կայս. պանքայի, երկրագործական դրամատան, Քրէտի Լիոնէի, Սէլանիկի դրամատան, Միթիլէի դրամատան եւ զանազան երկաթուղեաց ընկերութեանց մասին, օսմ. հանրային պարտուց միացման կայս. ֆէրմանը, պարզ տոկոս, բաղադրեալ տոկոս բազմաթիւ ցուցակներով մասնաւորապէս պատրաստուած Յովսէփ էֆ. Եսաւուֆեանէ, զանազան տէրութեանց դրամները ֆրանքի ղրուշի վերածուած, հեռագիր եւայլն։

10. Գրական, կեանքի գիրքը (Ռ. էֆ. Պէրպէրեանի) Էջմիածինն ի Հօրէ, փառք քեզ տէր, Աստուած մեր՝ հայ ու եւրոպական խաղերով, Ակեր, (Տիկին Զապէլ Ասատուր) հայ ու եւրոպական խաղերով։

11. Կ. Պոլսոյ հայ բժիշկները, հայ փաստաբանները, հայ ճարտարապետք ու վկայեալ ուսուցիչք, Թուրքիոյ հայ թերթերը։

12. Փոփոխութիւնք եւ ուղղութիւնք, Այբուբենական ցուցակ։

Հոգաբարձութիւնս, որ Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցին քանի տարիներէ ի վեր գտած ընդունելութենէն քաջալերուած՝ ինքն ալ իր կողմէ ամէն ջանք ի գործ կը դնէ սոյն կարեւոր հրատարակութիւնն հետզհետէ աւելի օգտակար եւ շահեկան ընծայել, կը յուսայ թէ պատ. հասարակութիւնը այս անգամ եւս գնահատելով անոր կարեւորութիւնը մանաւանդ ի նկատի առնելով գոյացնելու հասոյթին Հիւանդանոցիս վերաբերիլը, պիտի հաճի պէտք եղածին չափ գնել անկէ, որ դարձեալ տասը (10) ղրուշի կը ծախուի Հիւանդանոցիս գրասենեակը ի Մեծ Նոր Խան եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

(Ժեղ.)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 16 դեկտ. — Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ Բարիզի աւստրիական դեսպան Ֆօլքէնհէյթայն կոմսին հանգստեան կոչուիլը եւ անոր տեղ Ռուտոլֆ ֆոն Քէվէնհիւլլեր կոմսին անուանումը։ Սէնթ-Էթիէն պատուանշանին մեծ խաչը տրուեցաւ Ֆօլքէնհէյթայն կոմսին։

ԱԹԷՆՔ.—Յունաստանի նախարարապետ Պ. Ռալլի հրաժարական մատոյց թագաւորին. նաեւ կարծիք յայտնեց թէ հարկ չկայ Երեսփ. Ժողովը լուծել ընտրական կացութեան հետեւանքով եւ թէ Երեսփ. Ժողովին մէջ մեծամասնութիւն ունեցող կուսակցութեան պէտք է յանձնել նախարարութեան կազմութիւնը։ Անշուշտ գործի մարդերէ դահլիճ մը պիտի կազմուի՝ Երեսփ. Ժողովը գումարելու համար։

—Պ. Թէօթօքիս որ պալատ հրաւիրուած էր նոր նախարարութիւնը կազմելու համար, կարծիք յայտնեց թէ գործի մարդերէ դահլիճ մը պէտք է կազմել։ Թագաւորը չհաւանեցաւ, որով Պ. Թէօթօքիս քառորդ ժամ միջոց ուզեց՝ իր բարեկամներուն հետ խորհրդակցելու համար։

ՀՌՈՄ.—Երեսփ. Ժողովը վաւերացուց արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցի զանազան գլուխները։ Պ. Թիթոնի յայտարարեց, արտաքին քաղաքականութեան մասին, թէ Իտալիոյ, Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ համաձայնութիւնը կատարեալ է։ Ժողովը վաւերացուց հարիւրին 4 1/2 տոկոսաւոր ռանթին քոնվէրսիօնի ծրագիրը։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ նախարարապետը օրինագիծ մը ներկայացուց՝ սահմանագլուխի պահապաններու մարմին մը հաստատելու համար։

ՊԷՐԼԻՆ.— Տանիմարքայի թագաւորը ու որդին Վալտէմար իշխանը հոս ժամանեցին։

ՎԻԷՆՆԱ.— Կոլուխովսքի կոմսը այսօր պատուիրակութեանց գումարումին մէջ պարզեց արտաքին գործերը։

— Դահլիճապետը որ կը պատասխանէ Աւստրիոյ ու Հունգարիոյ պատուիրակութեանց նախագահներու յարգական ուղերձին, նախ կը յիշէ Լէօն ԺԳ. Պապին մահը, որուն կաթոլիկ աշխարհը սովոր էր խորին ակնածութիւն տածել։ Դահլիճապետը կըսէ թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին կացութիւնը բարւոքուելուն գոհացուցիչ երեւոյթ մը ունի՝ Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգմանը հետեւանքով որ անցեալ տարի կատարուեցաւ։ Դահլիճապետը սապէս կը շարունակէ. — «Մեր քաղաքականութեան ապացուցուած այդ հիմը զոր որոշած ենք պահպանել, նորէն ամրապնդուեցաւ։ Ռուսիոյ կայսրութեան հետ սերտ համաձայնութիւնը միշտ խնամով կը մշակուի եւ կը նպաստէ օրուան խնդիրներուն խաղաղ լուծմանը։ Աւստրիա-Հունգարիա եւ Ռուսիա, զերծ որ եւ է եսասէր հակումէ, իրենց նպատակ միայն ունին խաղաղութեան գործը՝ ամբողջ Եւրոպայի շահուն համար։ Այն վըստահութեամբ լի յարաբերութիւնները զորս իմ կառավարութիւնս կը ջանայ յաջողութեամբ ունենալ միւս տէրութեանց հետ, ունեցան, մանաւանդ այս տարի, ուրախալի ամրապնդում մը՝ այն անձնական տեսակցութեանց հետեւանքով որոնց բարեբաղդ առիթը ընծայուեցաւ, այցելութեամբը սիրալիր դաշնակցիս՝ Գերմանիոյ կայսեր, Ռուսիոյ կայսեր եւ Անգլիոյ թագաւորին։ Պատերազմական նախարարութիւնը կը կրկնէ իր պահանջումները՝ նախապէս ընդունուած սահմաններուն մէջ։ Արագահարուած թնդանօթներու խնդրին լուծումը մօտ է։ Ուրեմն անհրաժեշտ է յառաջիկայ տարի սկսիլ անոնց շինութեանը։» Դահլիճապետը ի վերջոյ կը հրաւիրէ պատուիրակութիւնները որ աչալուրջ ու ջանադիր ըլլան իրենց գործը կատարելու համար։

ՎԻԷՆՆԱ.— Հունգարական պատուիրակութեան յանձնաժողովը ընդունեց առժամեայ երկու ամսուան ելմտացոյցին ծրագիրը։ Պատերազմական նախարարը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը վերջնականապէս որոշած է անագապղինձը թնդանօթներու համար, վասն զի կատարուած փորձերը գոհացուցիչ արդիւնք տուած են։

— Հունգարական պատուիրակութեան արտաքին գործերու յանձնաժողովը բուռն ծափահարութիւններով ընդունեց Կոլուխովսքի կոմսին յայտարարութիւնը, որոշեց զայն վիճաբանութեան ենթարկել երբ նկատողութեան առնուի արտաքին գործոց ելմտացոյցը։

—Արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին յայտարարութիւնը կը ծանուցանէ Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգումը որ ապագային համար ալ կ'երաշխաւորէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ քաղաքական շահերը։ Կը յարէ թէ Ռուսիոյ հետ բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնք աւելի սերտ համաձայնութիւն մը առաջած են, կ'աւելցնեն խաղաղութեան երաշխաւորութիւնները։ Նախարարը կը գովէ Ռումանիոյ ու Յունաստանի ուղիղ ընթացքը։ Կը յիշէ զանազան վեհապետներուն Վիէննա այցելելը, այցելութիւններ որոնց սիրալիր հանգամանքը կ'ապացուցանէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եւ միւս բոլոր օտար տէրութեանց միջեւ եղած բարւոք յարաբերութիւնները։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԱԹԷՆՔ, 16 դեկտ. — Նախարարապետ Պ. Ռալլի, այսօր, թագաւորին յանձնեց դահլիճին հրաժարականը։ Կը կարծուի թէ Պ. Թէօթօքիս պիտի կազմէ նոր դահլիճը։ Տէլեանիսի կուսակիցները պայքար կը մղեն, Երեսփ. Ժողովին լուծումը ձեռք բերելու եւ նոր ընտրութիւններ կատարել տալու համար։

ՔՈՓԷՆՀԱԿ.— Քրիսթիան թագաւորը Պէրլին մեկնեցաւ, Վիլհէլմ կայսեր այցելութիւն տալու համար։

ՀՌՈՄ.— Թուրինոյի կոմսը Ֆիօրէնձայի հեծելազօրքի 7րդ կենսարաժին հրամանատար կարգուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Կարծիքի ո եւ է փոխանակութիւն չկատարուեցաւ Բարիզի ու Մատրիտի միջեւ, Սպանիոյ թագաւորին Բարիզ այցելութեան մասին։

ՊԷՏԷՐՍՊՈՒՐԿ.— Ելմտական նախարար Պ. Բլէսքէի առողջական վիճակը ծանրացած է։ Նոր խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ։ Նախարարը ուչքի հիւծախտէ կը տառապի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Նախարարաց Խորհուրդը այսօր նկատողութեան առաւ Ճաբոնի կողմէ ղրկուած դեկեշ մը, ինչպէս նաեւ Թոքիոյէն հասած հեռագիրները, որոնք խիստ յուսահատ գոյնով մը կը ներկայացնէին կացութիւնը, Ռուսիոյ պատասխանին կարգ մը յօդուածներուն մասին, որոնք անընդունելի կը նկատուին։

ԲԱՐԻԶ.— Ամերիկեան դրամատէրներու խմբակ մը առաջարկեց ռուսական կառավարութեան՝ շինել Սեւ Ծովէն Պալթիք ծովը ծրագրուած ջրանցքը, 300 միլիոն րուբլի ծախքով, այսինքն ռուս ճարտարագէտներու հաշուածէն հարիւրին 60 պակաս։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 3 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ռ.	97	12
Ամէնէն բարձր գին	»	97	11
Ամէնէն վար գին	»	97	06
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	131	—
Ամէնէն բարձր գին	»	131	37
Ամէնէն վար գին	»	129	62
ԲԱՑՈՒՄ 4 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	97	19
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	131	62
Շիրքէթի Խայրիէ		39	—
Օսմանիէ		—	—
Թիճի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		442	—
Տէրքոս		259	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	90
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	35
» հիմնական		1	85
» պարտաթուղթ		485	—
Քարաֆ Կ. Պոլսոյ		505	—
Թրանսվալ		111	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		287	—
[illegible]		72	50
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		29	05
« պարտաթուղթ	«	112	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	30
Բարիզ 3 »	ֆր.	22	93 3/4
» » » չէք	»	—	—
Պերլին անտակս չէք	մար.	18	65
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	84
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
Բանքնոտ	Ղրշ.	87	06
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Նօյ Իմբէրիալ	»	93	32
[illegible]	»	81	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	35
Մէթալիք	»	—	—
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	4	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Դեկտեմբեր			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		89	—
Միացեալ պարտք բ. գ.		88	12
» գոց		88	12
Օսմանեան Քօնվրս		34	12
Թուրքական 1890		—	
Եգիպտական 5 %		43	50
» Միւնօրօ		75	—
Բուլկարական 1888		93	—
[illegible]		108	25
Ֆօմինիալ		108	—
Թրանսվալ		4	31
Այտին երկաթուղի		14	50
Փոխանակագիր		25	28 3/4
ԲԱՐԻԶ, 16 Դեկտեմբեր			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	92
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	89	70
» գոց.	»	90	05
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	666	—
Օսմանիէ	»	—	
Րումէլի երկաթուղի	»	134	50
Օսմ. [illegible]	»	481	—
Օսմ. Ռէժի	»	287	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	499	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1124	—
Իտալական Ռանթ	»	104	35
Սպանիական արտաքին	»	89	90
Թրանսվալ	»	111	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
[illegible]	»	—	—
ՎԻԷՆՆԱ, 16 Դեկտեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	50
Րումէլի երկաթուղի	»	141	75
Օսմ. Ռէժի	»	258	—
ՊԷՐԼԻՆ, 16 Դեկտեմբեր			
Թուրքը	ֆր.	—	
Րումէլի երկաթուղի	»	141	40
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	245
ՊՐԻՒՍԷԼ, 16 Դեկտեմբեր			
Միացեալ պարտք		89	12
Րումէլի երկաթուղի		132	25

Գ. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ
Վաճառատուն լուսանկարչական պիտոյից
Կալաթա, Վօյվոտա խան, թիւ 65

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ յաճախորդացս թէ, այս անգամ յաճախորդներուս պահանջքին ու ճաշակին գոհացում տալու նպատակաւ վերջին նորաձեւութեանց համեմատ, Վաճառատանս կը գտնուին Kodakներ, Trépiedով ամէն մեծութեամբ լուսանկարչական գործիքներ։ Lumièreի, Youglaի եւ Grieshaperի լաւագոյն ըլաքներէն զատ կը գտնուին նաեւ սոյն տուներուն սիթ, ռաթի եւ պրոմիւրի զգայուն թուղթերը, ամերիկեան aluminium Stéréoscopeներ պատկերներով, եւրոպական եւ տեղական ամէն քարթ-փոսթալներ եւայլն եւայլն։

Գիները խիստ դիւրամատչելի

Գաւառներէ յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով եւ խնամքով։

ՔԷՍ ԲԱԹԷՐՆԷԼ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԲԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇԻՌՈՒՆ ՏԱԿ
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր է վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս
Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրամատնային ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԵՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Փ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպօլ, Սուլթան-Համամ, Քասապ Քաթըրճըօղլը

Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճնճիչին որ կարեւոր արդիւնք մը երագործած ըլլայ անձնապէս։

ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.42 Ֆրանք

(Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը եւ ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՀԱՃԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽԱՅԹՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայթղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ, որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագգը Էքրէմ խայթղանը օսմ. եւ օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայթղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ Թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։ 32—80

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք եւ կը փափաքիք առանց նեղութեան խմել անմիջական ազդեցութեամբ, Թողէք Եանօսի նման պղտորեցուցիչ ջուրերուն դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալքալինահեղակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդջօսեան դրութեամբ զատուած յստակ ջուր մըն է եւ առ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԳՐԱՆ ուրիշ ուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ եւ ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԳՐԱՆ՝ առաջ վայրկեան ընդմիջմամբ երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ եւ ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարողներ, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն եւ անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու եւ դեղավաճառատուններու մէջ։ 504

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մ[illegible] ԵՒ [illegible]
Ն. ԲՕԶԻ ԵՒ ԸՆԿ.
ՕԴԵՍՍԱՅԻ ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Դեկտ. 21ին Պիրէ, Սեւ Ծովէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Դեկտ. 22ին Պիրէ, ուղ. Մարսիլիա։
[illegible]
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. [illegible]
[illegible] 516 Բ. ՕՂՍՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամսոյն երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Նիւեորքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սլավոնիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	4841
Լուքանիա	12950	[illegible]	3229
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	Փէրսիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբերիա	2933
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2131
Աւրանիա	7269	[illegible]	16 1

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթլի խան. թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա [illegible] 25'

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի Գօրոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք,

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէս	3000	Թիպայ	2500
Անուպիս	3000	Նէքթհօ	2400
Թէպայը	3000	Օսայրիս	2250
Քհանոպուս	3000	Սէթի	2250
Տանիս	3000	Մէմֆիս	2000
Օսմանիէ	3000	Կառնակ	1530
Մարէոթիս	2500	Խէոփս	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ Ե ԸՆԿ.
Ռիհթիմ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ Ե ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ։

ՀԱՃԱՐԱՒՈՐ ՏԱՐԻՆԵՐ

Այս նոր գիւտի Օրուան հետ համեմատելով խիստ քիչ կարեւորութիւն մը ունին։ Նիհարութեանց (սրբանմ) եւ արեան տկարութիւն եւ միւս արեան քէչութեան հետեւանքները, որոնք մարմնոյ տկարութեան նշանններն են, այսպիսի ախտերը դարմանող եւ բժշկող դեղ մը կրնայ միայն ամենակարեւոր եւ ամենաարժանաւոր բան մը համարուիլ։ Ակալաասիկ հիմայ աշխարհիս մէջ կայ դեղ մը բոլոր այն ախտերու դէմ

SCOTT'S EMULSION

որ Առեգական մեծնորտի մէջ գտնուած փոշինեը չոցնելուն պէս, նոյն հիւանդութիւնները կը բժշկէ։

ԸՍԳՕԹԻ ԷՄԸԼՍԻՕՆԸ

նաեւ մարդկային մարմինը շրջապատած բոլոր ախտերը հեռու կը վռնտէ։

ԸՍԳՕԹԻ ԷՄԸԼՍԻՕՆԸ

Արեան տկարութիւն ունեցող տղոց կեանքը կը փրկէ։

Բոլոր դեղագործներէ եւ դեղավաճառներէ կը ծախուի։

Շիշերու վրայ սոսր ուշադրութիւն ընել պէտք է։
23

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր.	191,934,570
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	»	32,467,172
Վճարումներ՝ բանթ վիաժէրներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	»	426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	»	52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիատի խան ու Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 29—58

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1903 Նոյեմբեր 5/18էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

	Վոսփորէն կամուրջ	
2 —	Արնվ. գըչ. օրթ. պէշիք.	22
2 —	Պէպէք չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշիկ.	19
1 45	Ենիմ. մէզպ. պէօյ. Թրպ. եէնք. էմիրկ.	40
2 20	Սթէն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնվ. Գըչ. Օրթ. Պէշկ. Գպթշ.	
1 45	Պէյք. բշպ. չպուզ զանլ ան հիսար զանտ վ նի. չէնկ. պէյլ. գուզղ.	44
2 30	Ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. պշկ.	46
3 10	Միրկ. ր. հիս. պէպէք Արնվ. գըչ. օրթ պէշիքթաշ	45
3 —	Ա. հիսար զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշկ. Գպթշ.	34
2 20	Ա. Ր. զավազ ենմ. մէզր. պյրտ. Թարպ. պէյք. բաշապ. չպզլ. զանլ. ա. հիսա զանտ. օրթ. պէշ.	41
3 50	Ա. հիսար զանտ. վա ի. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշիքթաշ	39
3 15	Ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենք. սթէն. էմիրկ. պէշիկթաշ	50
4 5	Միրկ. ր. հիս. պէպ. արն. գըչ. օրթ. պշկ. զապաթաշ	40
4 50	Ա. հիսար զանտ. պէպէք արն. չէնկ. պէյլ. օրթ. պէշկ. Գպթշ. սիրքէճի	19
4 15	Ր. Ա. Գավազ ենմ. մէզպ. պէօյր. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գըչ. օրթ. պշկ.	37
5 —	Պէյք. բաշպ. չպուր. զանլ. ա. հ սար զանտ. վանի, չէնկ. պէյլ. պէշկ.	44
6 —	Պէպէք արնվ. գըչ. չէնկ. պէյլ. օրթ. պշկ. զապաթաշ սիրքէճի (այս երթեւեկը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի շարունակուի)	46
5 45	Ենմ. մզրպ. պյրտ. Թրպ. ենք. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գըչ. օրթ. պշկ.	38
6 —	Պէյքօզ բշպ. եէնիք. սթն. վանլ. միրկ. ր. ա. հիս. զանտ. պէպէք Արնվ. գըչ. չնկլ. պէյլ. օրթ. Գուզղ. պէշկ. գպթ.	22
8 5	ր. ա. հիսար զանտ. արն. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պշկ. զապաթաշ	43
7 35	Եէնմ. մէզրպ. պէօյր. Թարպ. պէյք գ ենիք. սթն. միրկ. Ր. հիս. պէպ. ա. ն. գըչ. օրթ. պշկ.	34
8 23	Ր. ա. Գավազ մզպ. պյրտ. Թրպ. պէյք. բշպ. չպլու զ. զանլ. ա. հիսար զանտ. վ. նի. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշկ.	39
9 30	Եէնիմ. մէզր. պէօյտ. Թրպ. եէնք. սթն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնավուտքէօյ գըչ. օրթ. պէշրթ.	45
10 15	Պէյքօզ եէնիք. զանլ. ա. հիսար. զնտլ. չէնկք. պէյլ. գուզղ. իսկ.	44
10 50	Միրկ. օրթ.	50
10 50	Վանի. գըչ. պէշիքթաշ	19
11 15	Պէպէք	22
10 10	Ր. Ա. զավազ եէնիմ. մէզպ. պէօյիւքտ. Թարապ. եէնիք. միրկ. ր. հիս. պէպէք արնավ. օրթ. պէշիկթաշ	37

	Կամուրջէն Վոսփոր	
2 30	Պէշիքթաշ օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. սթն. եէնք. Թրպ. պէօյր. մէզպ. եէնմ. ր. ա. զավազ.	37
3 5	Պէշիք. օրթ. արնվ. միրկ.	40
3 15	Գապաթ2. պէշկ. գուզղ օրթ. պէյլ. չնկ. գըչ. արնվ. պէպէք զանտ. ա. հիսար ր. հիս. միրկ. զանլ. սթն. եէնք. բշպ. պէյքօզ.	22
3 30	Ի սկ. գուզղ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիս. զա լ. չպուլը բշպ. պէյքօզ	44
4 0	Պէշկթ. չնկ. ա. հիսար	16
4	Գապթ. պշթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սթն, եէնիք. Թարպ. պէօյր. մէզ եէնմ.	38
5	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք (այս երթեւեկութիւնը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պ տի տեւէ)	
5 15	Գապաթաշ պէշկթ. Գուզղ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտ. ա. հիս. զանլ. չպուլը բշպ. պէյր. Թրպ. պէօյր. մէզպ. եէնմ.	34
6	Գապթ. պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. եէնք. Թրպ. պէօր. մէզպ. եէնմ. ր. ա. զավազ	39
6 40	Պէշկթ. գուզղ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գըչ. արնվ. պէպէք զանտ. ա. հսր. զանլ. ր. հիս.	19
7 50	Պէշկթ. օրթ. գըչ. ար վ. պէպէք ր. հիս. միրկ. եէնք. պէյզօզ Թրպ. պէօյր. մէզպ. եէնմ.	45
8 45	Պշկթ. գուզղ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտլ. ա. հիս. զանլ. չպուլը բշպ. պէյքոզ	41
9	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք ր. հ. ս. միրկ. ե ք. Թրպ. պէօյր. մէզպ. ր. ա. զավազ	37
9 55	Գապթ. պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ.	50
10 30	Պէշկթ. միրկ. սթն. եէնք. Թրպ. պէօյր. մէզպ. եէնմ.	49
10 10	Պէշկթ. գուզղ. պէյլ. չէնկ. վանի.	19
10 20	Պէշկթ. զանտ. ա. հիս զա լ. չպուլըը բ պ. պէյք. մէզպ. ր. ա. զավազը	40
10 35	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք	22
1 50	Պէշկթ. գուզղ. պէյլ. չէնկէլք. վանիք. զանտլ. ա. ր. հիսար պէպէք	39
11 25	Պէշքթ. պէյլ. զանտ. ա. հիսար վանլ. չպուլըը եէնք. բշպ. պէյք.	45
11	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. եէնք.	38
11 25	Միրկ. եէնք. Թրպ. պէօյր. մէզպ. եէնմ.	46
12	Միրկ. եէնք. Թրպ. պէօյր. եէնմ.	50
11 45	Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սթն. եէնք. պէյք.	44
11 50	Պշկթ. գուզղ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիսար	31
12 10	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք	22
12 10	Իսկ. գուզղ. չէնկ. զանտ. արնվ.	19

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբարդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստացուածքի խորտակումին դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667	Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000	»
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ Մասնաճիւղին, Աղարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա, եւ Ղալաթիոյ գործակալութեան, Էսկի Կեօմրիւկ խան, Քարաքէօյ։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ Մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄԻՒԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՌՕՄՔԷՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1841	Դօրօ	895	Հիրօ	775	Մարտէլլօ	3709	Սիպէօ	1738
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէքգօ	1200
Գորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1785	Թասսօ	1328
Գրալօ	1076	Տրավօ	1713	Հումպէր	695	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Էրնամօ	604	Իտալօ	2351	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էկրօ	2464	Իւտիսօ	5540	Օթէլօ	4100	Տօրինօ	1470
Դէյրօ	1671	Ֆլօրատօ	1520	Ջիւնօ	1080	Օսկարօ	4035	Թօրպէտօ	487
Գալիբսօ	1337	Ֆրասօ	1841	Կէլսօ	1053	Օռլանտօ	1535	Ուրբինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆինօ	954	Քօլարինօ	3307	Պալերմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Կօնսօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1239
Չիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բրիմօ	2229	Վօլդուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանսիսգօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնցօ	2191	Րուպէնս	1739		

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։
Հօրատիօ շոգենաւը, նաւապետ Բրօֆթ։
Դիմել առ գործակալը Ճ. ՀԷՆՐԻ [illegible]
Թիւ 22—24 [illegible] Մեծ խան [illegible]

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Պոլիս

[illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Սեւ Ծովու միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	[illegible]	3500
Արմէնիան	10500	[illegible]	3500
Քէստրիան	10500	[illegible]	3000
Լանքաստրիան	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
Քոլոմպիան	8000	[illegible]	2500
Պոստոնիան	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	[illegible]	900
[illegible]	3700	[illegible]	800
[illegible]	3700	[illegible]	800
[illegible]	3500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՇՈՆԴԷՆ
[illegible]
600 [illegible]

[illegible]

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. թ. 224 խառն Առտու	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառք. թ. 223 խառն Իրկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3 —
12 42	» Կէօքճէ Քըզըք »	2 20
1 39	» Սապունճը Բունար »	1 58
2 33	» Ալայունտ »	12 42
3 15	» Չէքիւրլէր »	11 53
4 10	» Տէօյէր »	11 5
4 39	» Իհսանիյէ »	10 20
5 3	» Համամ »	9 53
5 14	» Կազլիկէօլ համամ »	9 44
6 1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9 13
6 41	» Գէօյիւք Չօպանլար »	8 20
7 36	» Չայ »	7 33
8 21	» Իսհագլու »	6 40
8 45	» [illegible] »	6 15
9 16	» Աք շէհիր »	5 53
9 48	» Աքշարի քէօյ »	5 13
10 30	» Ջավուշճը քէօյ »	4 35
11 8	» Իլկին »	4 3
11 55	» Գըն-Խանը »	3 9
12 50	» Սրայ-Էնի »	2 27
1 22	» Մէյտան »	1 47
2 22	» [illegible] »	12 42
3 —	ժմ. Գօնիա մկն.	12 —
իրկն.		ցերեկ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. թ. 122 խառն Առտու	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառք. թ. 121 խառն Իրիկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
1 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11 —
1 44	» Աղ Փունար »	10 18
2 24	» Ալփու Քէօյ »	9 46
3 4	» Պէյլիք Ահուր »	8 58
4 9	» Սարըքէօյ »	8 1
4 58	» Պիչէր »	7 4
5 35	» Սագալէր »	6 27
6 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6 —
7 3	» Պօլաթլը »	5 16
8 21	» Մալը Քէօյ »	3 49
9 15	» Սինճան Քէօյ »	2 47
10 —	ժմ. Էնկիւրի մկն.	2 —
իրկն.		առաւ.

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու	Թ. 324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու	Թ. 323 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
2 35	12 15	մկն. Ալայունտ ժմ.	2 —	12 5
2 55	1 5	ժմ. Քիօթահիա մկն.	1 40	11 45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու	Թ. 424 խառն Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու	Թ. 423 խառն Իրիկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
6 30	8 —	մկն. Համիտիէ ժմ.	6 —	7 30
6 48	8 18	ժմ. Ատա-Բազար մկն.	5 42	7 12